

PŘEŽITÍ

#07/15 eseje, rozhovory a výzvy

Rejstřík

- 3 Proč technologický systém zničí sám sebe? Ted Kaczynski
- 16 Technologické otroctví: Odezva na Campbella a Lipkina David Skrbina
- 21 Nová luddistická výzva Bill Joy
- 23 Radikální přehodnocení: Rozhovor s Johnem Zerzanem
- 26 Mimo (anti)kapitalismus
- 31 Příběh civilizace a divočiny: Ke kolonizaci Layla AbdelRahim
- 38 Civilizace potlačuje váš růst: Obrana primitivismu z obvinění ableismu Eric I. Smith
- 45 Dystopická kultura Koutney Mitchell

Proč technologický systém zničí sám sebe?

I. V naší diskuzi budou probírány systémy rozšiřující samy sebe. Systémem rozšiřujícím sám sebe (SRSS ve zkratce) máme na mysli systém, který má sklony rozšiřovat své vlastní přežití a rozrůstání. Systém se může rozšiřovat jedním nebo dvěma způsoby: Systém může na neurčito navyšovat svou vlastní velikost a/nebo moc, nebo může vést k novým systémům, které disponují něčím z jeho vlastních vlastností.

Nejzřetelnější příklady SRSS jsou biologické organismy. Skupiny biologických organismů mohou také představovat SRSS; například vlčí smečky a úly včel. Obzvláště důležité pro naše účely jsou SRSS, které se skládají ze skupin lidí. Například národy, korporace, odbory a politické strany; také některé skupiny, které nejsou jasně vymezeny a nemají formální organizace, jako jsou školy myšlení, sociální sítě a subkultury. Bez ohledu na to, že jsou vlčí smečky a úly SRSS bez vědomého záměru vlků a včel rozšiřovat své smečky nebo úly, neexistuje žádný důvod, proč lidská skupina nemůže být SRSS nezávisle na záměru ze strany jednotlivců, kteří tvoří skupinu.

Pokud A a B jsou systémy jakéhokoliv druhu (SRSS nebo ne), a pokud A je funkční složkou B, pak budeme nazývat A podsystémem B a B budeme nazývat supersystémem A. Například v lidských lovecko-sběračských společnostech jsou jedinci, členové skupin a skupiny často organizovaní do kmenů. Jednotlivci, skupiny a kmene jsou všichni SRSS. Jedinec je podsystém skupiny, skupina je podsystém kmene, kmen je supersystém každé

skupiny, která k němu patří, a každá skupina je supersystém každého jedince, který patří do této skupiny. Je také pravda, že každý jedinec je podsystém kmene, a že kmen je supersystém každého jednotlivce, který patří ke skupině, jenž patří ke kmenu.

Princip přirozeného výběru je funkční nejen v biologii, ale v každém prostředí, v němž se vyskytují SRSS. Princip lze shledat zhruba takto:

Ty SRSS, které mají vlastnosti, které jim nejlépe umožňují přežít, a množení se vede k přežití a množí se lépe než jiné SRSS.

Toto je samozřejmě zjevnou tautologií, takže nám to neříká nic nového. Ale může to pomoci přilákat naši pozornost k faktorům, které bychom jinak přehlédli.

Zaměříme se na několik propozic. Nemůžeme prokázat tyto propozice, ale jsou intuitivně věrohodné a jeví se v souladu s pozorovatelným chováním SRSS, které představuje organizace biologických organismů a lidí (formálně i neformálně). Stručně řečeno, věříme, že tyto propozice jsou pravdivé nebo, co nejlíže pravdivé, protože musí být pro projednávání účely.

Propozice 1. V jakémkoliv prostředí, které je dostatečně bohaté, budou SRSS vzkvétat, a přirozený výběr povede k evoluci SRSS, které mají čím dále složitější, zákeřnější a sofistikovanější prostředky pro přežití a množení se.

Přírodní selekce funguje relativně ke konkrétní době. Začneme v určitém časovém okamžiku, který můžeme nazvat Věk nula. Ty SRSS, které mají největší pravděpodobnost přežít (nebo mají přežívající potomky), jsou pět let od Věku nula těmi, které mají největší potenciál přežít a množit se (v soutěži [1] s jinými SRSS) během pětiletého období po Věku nula. Nemusí být nutně stejné jako SRSS, které v případě abstinence soutěže během pětiletého období, by měly největší potenciál přežít a množit se během třiceti let po Věku nula. Podobně SRSS, které mají největší potenciál přežít soutěžení během prvních třiceti let po Věku nula, nejsou nutně těmi, které v případě absence soutěžení během třicetiletého období, by měly největší potenciál přetžití a množení se po dvě stě let. A tak dále.

Například předpokládejme, že zalesněný kraj je okupován řadou malých, soupeřících království. Ta království, která vykáčí nejvíce krajiny pro zemědělské využití, mohou pěstovat více plodin, a proto mohou podporovat větší populace než ostatní království. Toto jim dává vojenskou výhodu nad svými soupeři. Pokud se nějaké království brání nadměrnému odlesňování kvůli obavám o dlouhodobé následky, pak toto království staví sebe do vojenské nevýhody a je zavrženo silnějším královstvím. Takže nad krajem získávají dominanci království, která kácejí lesy z bezohlednosti. Výsledně odlesňování vede k ekologické katastrofě, a tak ke zhroucení všech království. Zde vlastnost, která je výhodná nebo dokonce nezbytná pro přežití království v krátké době – bezohlednost při kácení stromů, vede v dlouhodobém horizontu k zániku téhož království. [2]

Tento příklad ilustruje skutečnost, že tam, kde SRSS vynakládají předvídanost, v tom smyslu, že se starají o své dlouhodobé přežití a množení se, je vede k limitaci svého úsilí o krátkodobé přežití a množení se, čímž se tyto systémy sami dostávají do konkurenční nevýhody relativně k těm SRSS, které následují krátkodobé přežití a množení se bez

omezení. To nás vede k

Propozice 2. V krátkodobém horizontu přirozený výběr zvýhodňuje SRSS, které následují [3] vlastní krátkodobé výhody s malou nebo žádnou pozorností dlouhodobým následkům.

Důsledkem Propozice 2 je

Propozice 3. Podsystemy RSS určitého supersystému mají sklony se stát závislými na supersystému a na konkrétních podmínkách, které panují v supersystému.

To znamená, že mezi supersystémem a podsystemem RSS jsou sklony vytvářet vztah takové povahy, při němž v případě zničení supersystému nebo nějakých drastických urychlených změnách v podmínkách, které panují v supersystému, podsystemy nemohou ani přežít, ani se množit. SRSS s dostatečnou předvídavostí by ustanovil vlastní přežití nebo svých potomků v případě pádu nebo destabilizace supersystému. Ale dokud existuje supersystém a zůstává víceméně stabilní, přirozený výběr upřednostňuje podsystemy, které využívají všeho dostupného v rámci supersystému, a znevýhodňují ty podsystemy, které „plývají“ některými ze svých zdrojů ve své přípravě přežít případnou destabilizaci supersystému. Za těchto podmínek se bude SRSS velmi silně přiklánět k tomu, aby se stal neschopný přežít destabilizaci jakéhokoliv supersystému, k němuž patří.

Stejně jako ostatní propozice předložené v této eseji, propozice 3 má být aplikována s dávkou zdravého rozumu. Pokud je příslušný supersystém slabý a nedbale organizován, nebo pokud má více než mírný vliv na podmínky, v nichž jeho podsystemy existují, tyto podsystemy se stávají velmi závislé na supersystému. Mezi lovců-sběračů v některých (ne všech) prostředích by jaderná rodina měla být schopna přežít a množit se nezávisle na skupině, k níž patří.

Vzhledem k tomu, že jsou kmény lovců-sběračů volně organizovaný, zdá se jisté, že téměř ve všech případech by skupiny lovců a sběračů měly být schopny přežít nezávisle na kmenu, k němuž patří. Mnoho odborových organizací může být schopno přežít zánik konfederace odborových organizací takové jako AFL-CIO (The American Federation of Labor and Congress of Industrial Organizations), neboť takové události nemusí zásadně ovlivnit podmínky, v nichž odborové organizace existují. Ale odborové organizace by nemohly přežít zánik moderní průmyslové společnosti, nebo dokonce zánik pouze právního a ústavního rámce, který umožňuje odborovým organizacím fungovat tak, jak je známe.

Je zjevné, že systém nemůže být účinně organizován pro své vlastní přežití a množení se, pokud jednotlivé části systému nemohou okamžitě komunikovat mezi sebou a vzájemně si vypomáhat. Včetně toho, aby účinně fungoval napříč geografickými oblastmi, musí SRSS být schopen přijímat rychlé informace z každé části kraje a rychle jednat na jejich základě. Důsledkem je

Propozice 4. Problém dopravy a komunikace stanovuje omezení na velikost geografických krajů, na které může SRSS rozšířit svůj vliv.

Lidská zkušenost sugeruje:

Propozici 5. Nejdůležitější geografické oblasti a v rámci omezení jejich velikosti, nad nimiž lidské skupiny RSS rozšiřují svůj vliv, je stanoven limity dostupné dopravy a

komunikace. Jinými slovy, když všechny lidské skupiny RSS mají sklony rozšířit svou vlastní činnost nad regiony v maximální míře, přírodní výběr má tendenci produkovat některé lidské skupiny RSS, které působí nad regiony v maximální možné míře pomocí dostupných prostředků a komunikace.

Dnes je rychlá přeprava a téměř okamžitá komunikace mezi dvěma částí světa, protože **Propozice 6.** V moderní době má přirozený výběr sklony produkovat některé SRSS lidské skupiny, jejichž vliv zahrnuje celý svět. Dále, i když by lidé byli nahrazení stroji nebo jinými subjekty, přirozený výběr bude mít i nadále sklony produkovat některé SRSS, jejichž vliv pokrývá celý svět.

Stávající zkušenosti velmi podporují tuto propozici: Vidíme globální „velmoci“, globální korporace, globální politické hnutí, globální náboženství, globální zločinecké sítě, atd. Říkáme, že Propozice 6 není nezávislá na žádných zvláštních vlastnostech lidí, ale pouze na obecných vlastnostech SRSS, takže není důvod pochybovat o tom, že propozice zůstane pravdivá, zda a když lidé budou nahrazení jinými subjekty: Přirozený výběr bude nadále produktivní nebo udržovat SRSS, jejichž vliv zahrnuje celý svět.

Dosadme to k takovým systémům jako jsou globální SRSS. Okamžité celosvětové komunikace jsou stále relativně novým fenoménem a jejich plné důsledky je stále třeba rozvíjet; v budoucnu lze očekávat, že globální SRSS budou hrát ještě důležitější roli, než kterou mají dnes.

Propozice 7. Pokud (jako dnes) problémy dopravy a komunikace nepřestávají účinná omezení ve velikosti geografických oblastí, nad nimiž mají moc SRSS, přirozený výběr má sklony vytvářet svět, v němž je moc soustředěna převážně do vlastnictví relativně malých globálních SRSS.

Tato propozice je také sugerována lidskou zkušeností. Ale je snadné pochopit, proč je problém pravdivý nezávisle na specificky lidských: Mezi globálními SRSS bude přirozený výběr upřednostňovat ty, které mají větší moc; globální nebo rozsáhlé SRSS, které jsou slabší budou mít sklony být zavržené nebo podrobené. Malé SRSS, které jsou příliš malé nebo příliš drobné, aby si jich všimly globální SRSS, si mohou zachovat jistou míru samostatnosti, nicméně každý z nich bude mít pouze lokální vliv. Může být podotknuto, že koalice SRSS malého měřítka by mohly ohrozit globální SRSS, ale v případě sdružování se SRSS do koalice, která má vliv po celém světě, koalice se sama stane globálním SRSS.

Můžeme mluvit o „světovém systému“, což znamená, že všechny věci, které existují na Zemi, jsou spolčeny s funkčními vztahy mezi nimi. Světový systém by pravděpodobně neměl být považován za SRSS, ale to, zda je či není, je irelevantní pro projednávané věci.

Pro shrnutí, tím se světový systém blíží stavu, v němž bude dominovat relativně malým počtem extrémně silných globálních SRSS. Tyto globální systémy budou soupeřit o moc – co musí dělat, aby měly šanci na přežití – a budou soutěžit o moc v krátkodobém horizontu s malými nebo žádnými ohledy na budoucnost (Propozice 2). Za těchto podmínek nám intuice říká, že zoufalá konkurence mezi globálními SRSS bude trhat světový systém od sebe.

Pokusme se formulovat tuto intuici jasněji. Pro některé má stovky milionů let

pevninského prostředí určitý stupeň stability, v tom smyslu, že podmínky na Zemi, i když variabilní, zůstaly v určitých mezích, které umožnily vývoj složitým formám života, jako jsou ryby, obojživelníci, plazi, ptáci a savci. V bezprostřední budoucnosti všechny SRSS, včetně SRSS lidských skupin a případně čistě strojových systémů z nich odvozených, se budou vyvíjet, zatímco podmínky zůstanou v těch samých limitech, nanejvýš v nějakých rozšířenějších. Propozicí 3 se budou na Zemi stávat SRSS závislými pro své přežití na skutečnosti, že podmínky zůstanou v těchto mezích. Rozsáhlé SRSS lidských skupin, stejně jako čistě strojové SRSS, budou záviset také na podmínkách novějšího původu, týkajících se způsobů, kterými je organizován světový systém; například podmínky vztahující se na ekonomické vztahy. Rychlost s níž se budou tyto podmínky měnit, musí zůstat v určitých mezích, jinak SRSS nepřežije.

To neznamená, že všechny ze světových SRSS zemřou, pokud budoucí podmínky nebo rychlost, s níž se mění, mírně překročí některé z těchto limitů, ale znamená to, že pokud podmínky budou dostatečně daleko za některými limity mnoha SRSS, je pravděpodobné, že zemřou, a pokud se budou podmínky obměňovat dostatečně divoce mimo meze, pak je téměř jisté, že všechny složitější SRSS zemřou bez potomků.

S několika SRSS globálního rozsahu, které jsou vyzbrojené kolosální mocí moderních technologií a soutěžení o okamžitou moc bez žádné zdrženlivosti se obávám o dlouhodobé důsledky, je velmi obtížné si představit, že podmínky na Zemi nebudou dotaženy daleko za všechny dřívější limity a rozrušeny, s tím výsledkem, že všechny složitější SRSS na Zemi zemřou bez potomků.

Uznejte, že rozhodujícím faktorem je dostupnost rychlé, celosvětové dopravy a komunikace, v důsledku toho existují globální SRSS. Existuje jiný způsob, jak vidět, že tato situace povede k radikálnímu narušení světového systému. Studenti průmyslových nehod vědí, že systém s největší pravděpodobností utrpí katastrofální zhroucení, když (i) je systém velmi složitý (což znamená, že malé narušení může mít nepředvídatelné následky), a (ii) je pevně spojen (což znamená, že se porucha jedné části systému rychle rozšíří do jiných částí). [4] Světový systém byl velmi složitý po dlouhou dobu. Novým faktorem je, že rychlá a celosvětová doprava a komunikace je důvodem, že jsou nyní světový systém a všechny SRSS pevně spolčeny. Až do poměrně nedávné doby byly SRSS lokálními jevy, takže destruktivní vlivy jejich soutěžení byly také většinou místní. V současnosti, protože globální SRSS soutěžení je celosvětové, protože jsou pevně spolčeny, protože světový systém je jak celek pevně spolčen, a proto, že technologie poskytuje globální SRSS kolosální moci, globální katastrofa je dříve či později jistota.

Jasnou odpovědí na výše uvedené argumenty, bude tvrzení, že destruktivní soutěžení mezi světovými SRSS není nevyhnutelné: Jeden globální SRSS by mohl uspět v odstranění všech svých konkurentů, a poté vládnout sám ve světě; nebo proto, že globálních SRSS by mohlo být relativně málo, mohly by se relativně vzájemně domluvit, čímž by se udržely od všech destruktivních nebo nebezpečných forem soutěže. Nicméně, i když je snadné mluvit o takové dohodě, je mnohem obtížnější ji skutečně uzavřít a vymáhat. Podívejte se: Přední světové mocnosti se dnes nejsou schopny dohodnout na odstranění válek nebo jaderných

zbraní, nebo na omezování oxidu uhličitého.

Ale buďme optimističtí a předpokládejme, že svět se dostane pod vládu jediného jednotného systému, který se může sestávat z jediného globálního SRSS, který zvítězí nad všemi svými soupeři, nebo může být složen z několika globálních SRSS, které se sami sobě zavážou skrze dohodu, jenž eliminuje veškerou destruktivní soutěž mezi nimi. Výsledný „světový mír“ bude nestabilní ze tří samostatných důvodů.

Prvním je, že světový systém bude stále velmi složitý a pevně spočen.

Druhým je, že před příchodem „světového“ míru, a v zájmu vlastního přežití a množení se, podstysystémy RSS z daného SRSS (jejich supersystému) se budou držet stranou, nebo alespoň zmírní své vzájemné konflikty s cílem přednést jednotnou frontu proti jakýmkoliv okamžitým hrozbám nebo napadnutím supersystému (které jsou také hrozby nebo výzvy pro ně samotné). Ve skutečnosti supersystém nebude nikdy dostatečně úspěšný, aby se stal globálním SRSS, pokud nebude moderovat soutěž mezi jeho nejmocnějšími podstysystémy RSS.

Ale jakmile globální systém odstraní své konkurenty, nebo uzavře dohodu, která ho osvobodí od nebezpečného soutěžení ostatních globálních SRSS, nebude již vystaven bezprostřední vnější hrozbě indukované jednotou nebo moderováním konfliktu mezi SRSS. V ohledech Propozice 2 – která nám říká, že SRSS budou soutěžit s malým nebo žádným ohledem na dlouhodobé důsledky – živelná a proto destruktivní konkurence nastane mezi nejmocnější podstysystémy RSS globálního SRSS. Tento podnět samozřejmě předpokládá, že nejmocnější SRSS budou dostatečně „inteligentní“ k rozlišení mezi situacemi, ve kterých jejich supersystém podléhá bezprostřední vnější hrozbě, a situaci, v níž jejich systém není předmětem bezprostřední vnější hrozby. Nicméně, tento předpoklad se jeví být velmi nepravděpodobný.

Benjamin Franklin poukázal na to, že „velké zápletky ve světě, válečné revoluce, atd. jsou vedeny skupinami a jsou následky skupin“. Každá „skupina“ podle Franklina sleduje své vlastní kolektivní výhody, ale „jakmile skupina získá svůj obecný bod“ – a pravděpodobně tak již bude čelit bezprostřednímu konfliktu s vnějším protivníkem – „každý člen se stane pohlcen jeho konkrétním cílem, který zkříží druhé, čímž strhne tuto stranu do rozkolu a způsobí zmatek“. [5]

Prohlášení Franklina se zdá poněkud zjednodušené, ale jak dějiny obecně potvrzují, že když se velké lidské skupiny nedrží po hromadě při nějaké bezprostřední vnější napadnutí, mají velký sklon se rozdělit na části, které soutěží spolu vzájemně bez ohledu na dlouhodobé následky. Co tím říkáme je to, že toto neplatí pouze pro lidské skupiny, ale vyjadřuje to obecně sklony SRSS, jelikož se vyvíjejí pod vlivem přirozeného výběru. Takže tyto sklony jsou nezávislé na jakýchkoliv vadách charakteru typických pro člověka, čímž tyto sklony budou přetrvávat, i když budou lidé „vyléčeni“ z jejich domnělých defektů nebo budou nahrazeny inteligentními stroji.

Předpokládejme ale, že nejmocnější podstysystémy RSS globálních SRSS nebudou destruktivně soutěžit, neboť budou odstraněny vnější napadnutí jejich supersystému. Existuje třetí důvod, proč je tento druh „světového míru“, který je popsán výše, nestabilní.

Propozicí 1 v novém „mírovém“ světovém systému budou vznikat nové SRSS vlivem přirozeného výběru, budou se stále vyvíjet zákeřně a propracované způsoby, jak se vyhnout jeho schválení – nebo, jak mile bude schválen, bude potlačen – dominantními globálními SRSS. Stejným procesem, který by vedl k vývoji SRSS, budou nové SRSS vyvíjet větší a větší moc, dokud některé z nich nebudou dostatečně mocné, aby napadly stávající globální SRSS, čímž bude pokračovat destruktivní soutěžení na globálním úrovni.

Pro srozumitelnost popíšeme tento proces zjednodušenou formou. Pokud se světový systém relativně zbaví nebezpečného soutěžení, nejprve by se ustanovil a poté by se vrátil novými SRSS, které by se vyvinuly. Avšak je více pravděpodobné, že se nové SRSS budou vyvíjet po celou dobu, aby napadly stávající globální SRSS, přičemž zabrání předpokládanému „světovému míru“. Ve skutečnosti se toto děje před našima očima.

Nejodhadovanější zjevné (relativní) nové SRSS jsou ty, které frontálně napadají zákony a řády, takové jako jsou teroristické sítě, drogové kartely a hackerské skupiny (např. Anonymous nebo dnes již zaniklé LulzSec. [6]) Tyto SRSS nejen, že mohou narušit normální chod politického života, jako to dělají drogové kartely v Mexiku a teroristické skupiny ve Spojených státech, ale mají dokonce potenciál převzít moc nad důležitými národy, jako se podařilo udělat drogovým kartelům v Keni. [7] Podřízený systém, který vláda vytváří pro svou vlastní ochranu – její vojenská zřízení, se mohou stát sami SRSS, a převzít nadvládu nad vládou, a to buď jejím nahrazením prostřednictvím vojenského převratu nebo přípravou účinné moci v zákulisí, zatímco umožní, aby vláda zachovala tvář své suverenity. [8]

Dnes jsou pravděpodobně nejvýznamnější vycházející SRSS, které používají zcela legální metody (nové korporace se neustále vytváří; některé získávají takovou moc, že napadnou staré korporace a získají politickou moc), a ty, které se snaží udržovat své nelegální metody v minimum (jako v případě hnutí, které nedávno svrhlo Hosniho Mubaraka v Egyptě). Legální SRSS jsou důležité zejména v těch částech světa, kde je pevně ustanovena demokracie, neboť demokracie dává novým skupinám příležitost soutěžit o (a možná získat) moc legálními metodami. Dvěma soutěživými zcela legálními SRSS, který vzešly v posledních několika desetiletích v USA, jsou politicky korektní levice a dogmatická pravice (nezaměňovat s liberály a konzervativci v Americe z dřívějších dob). Tato esej není místem pro spekulaci o výsledku soutěžení mezi těmito dvěma mocnostmi; postačí říct, že v dlouhodobém horizontu jejich hořký konflikt může udělat více pro zabránění míru světového řádu, než všechny bomby al-Kájdý a všechny vraždy mexických drogových gangů.

Někteří lidé si myslí, že by bylo možné navrhnout a vytvořit světový systém takovým způsobem, že by předešel uvedeným procesům, aby nedošlo k destruktivnímu soutěžení. Ale je zde několik důvodů, proč takový projekt nemůže být nikdy uveden do praxe. Zmíním zde jen jeden z důvodů: extrémní složitost, kterou by světový systém potřeboval mít, což znemožní předvídat (zejména v dlouhodobém horizontu) chování složitých systémů. [9]

Je možné namítat, že savec (nebo jiný složitý biologický organismus) je SRSS, který je složen z milionů dalších SRSS, konkrétně buněk ve vlastním těle. Přesto (pokud a dokud

nemá zvíře rakovinu) se nevyvíjí žádné destruktivní soutěžení mezi buňkami nebo skupinami buněk v těle zvířete. Namísto toho všechny buňky věrně slouží zájmům zvířete jako celku. Navíc u zvířete není potřeba žádná vnější hrozba, aby buňky spolehlivě plnily svou funkci. Neexistuje (to bude argumentem) žádný důvod, proč by světový systém nemohl být tak dobře organizován jako tělo savce, tak aby žádné destruktivní soutěžení nevznikalo mezi jeho SRSS.

Ale tělo savce je výtvorem stovek milionů let evoluce přirozeným výběrem. Znamená to, že bylo vytvořeno prostřednictvím procesu pokusu a omylu, který zahrnuje mnoho milionů let po sobě následujících zkoušek. Pokud budeme předpokládat, že trvání jedné generace je doba Δ , tito členové první generace, kteří přispěli k druhé generaci produkci potomstva, byli pouze ti, kteří prošli výběrem doby Δ . Ty rodokmeny, [10] které přežily do třetí generace, byly pouze ty, které prošly testem výběru v průběhu času 2Δ . Ty rodokmeny, které přežily do čtvrté generace, byly ty, které prošly testem výběru v průběhu času 3Δ . A tak dále. Ty rodokmeny, které přežily k n-té generaci jsou pouze ty, které prošly testem výběru intervalu $(n-1)\Delta$, stejně jako testem výběru během každého kratšího časového intervalů. Ačkoliv výše uvedené vysvětlení je příliš zjednodušeno, ukazuje to, že v zájmu přežití do současnosti, rodokmeny organismů musejí skládat test výběru mnoho milionkrát a v průběhu všech časových intervalů – krátkodobých, střednědobých a dlouhodobých.

Řečeno jinak rodokmeny organismů musejí projít sérií mnoha milionů filtrů, kde každý může pokračovat pouze z těch rodokmenů, které byly „nejsilnější“ (v Darwinovo pojetí) v přežití během časových intervalů rozsáhlého různorodého trvání. Pouze tímto procesem, kterým se vyvinulo tělo savce se svými neuvěřitelně složitými a propracovanými mechanismy, je podporováno přežití rodokmene zvířete v krátkodobém, střednědobém a dlouhodobém horizontu. Tyto mechanismy zahrnují ty, které zabraňují destruktivnímu soutěžení mezi buňkami nebo skupinami buněk v těle zvířete.

Ale když SRSS dosáhnou globálního měřítka, objeví se některé zásadní rozdíly, které udělají výběrový proces velice neefektivní.

Za prvé, v každém kole procesu pokusů a omylů, kterým se přirozeným výběrem odehrává evoluce, existuje příliš málo jedinců, z nichž se vybere „nejvhodnější“. U biologických druhů je obvykle přinejmenším několik milionů jednotlivců, z nichž se vybere nevhodnější v každé generaci jejich schopností přežít a množit se. [11] SRSS dostatečně velký a mocný, aby byl dobrým uchazečem o globální nadvládu, bude jeden z desítek nebo možná stovek; rozhodně nebudou počítány v milionech.

Za druhé, v případě absence rychlé, celosvětové dopravy a komunikace má rozrušující nebo destruktivní akce SRSS malého rozsahu pouze lokální dopad.

Nicméně tam, kde by rychlá, celosvětová doprava a komunikace vedla k vzniku globálního SRSS, rozrušující nebo destruktivní akce nějakého takového systému otřese celým světovým systémem. V důsledku toho v procesu pokusů a omylů, kterým se přirozeným výběrem odehrává evoluce, je velmi pravděpodobné, že po pouze malém počtu „pokusů“ vzejdou „chyby“, jimiž bude světový systém svržen nebo natolik vážně narušen, že žádný ze světových větších nebo složitějších SRSS nebude schopen přežít (viz Propozice 3). Takže pro

takové SRSS proces pokusů a omylů končí: evoluce, která se odehrává přirozeným výběrem, nemůže pokračovat, dokud se nevytvoří globální SRSS, které mají zákeřné a propracované mechanismy, které brání destruktivnímu vnitřnímu soutěžení u složitých biologických organismů.

Mezitím bude pokračovat nevypočitatelné soutěžení mezi globálními SRSS k takové drastické a rychlé změně u zemského klima, složení atmosféry, chemie oceánů, a tak dále, že z biologických druhů nikdo nezůstane naživu, možná mimo některých z nejjednodušších organismů – některých bakterií, řas a podobných, kteří jsou schopní přežít v extrémních podmínkách. [12]

Teorii, již jsme zde nastínili, poskytuje přijatelné vysvětlení pro takzvaný „Fermiho paradox“. To je předpoklad, že by zde mohlo být mnoho planet, na nichž se vyvinuly technologicky vyspělé civilizace, a které nejsou od nás natolik vzdáleny, ale my jsme do dneška nemohli detekovat rozhlasové přenosy těchto civilizací. Fermiho paradox spočívá v tom, že naši astronomové nikdy nebyli schopní detekovat všechny rádiové signály, které se jeví, že pochází od inteligentních mimozemských zdrojů. [13]

Podle Raye Kurzweila je jedním společným vysvětlením Fermiho paradoxu, „že civilizace může zničit sama sebe, jakmile dosáhne rádiového spojení. Toto vysvětlení by mohlo být přijatelné, pokud bychom mluvili jen o pár takových civilizacích, ale [pokud by bylo takových civilizací mnoho], není spolehlivé se domnívat, že každá z nich zničí sama sebe.“ [14]

Kurzweil by mohl mít pravdu, pokud by sebedestruktivní civilizace byly jen věcí náhody. Ale není nic nepravděpodobného z výše uvedených vysvětlení Fermiho paradoxu, pakliže existuje proces společný pro všechny technologicky vyspělé civilizace, který je vede ke svému zničení. V této eseji jsme probírali, že existuje takový proces.

II. Naše diskuze o SRSS pouze popisuje obecně a abstraktně to, co vidíme se dít všude kolem nás v konkrétní podobě: Organizace, hnutí, ideologie jsou uzamčeny v neustálém boji o moc. Ty, které nejsou schopny konkurovat, jsou odstraněny nebo podrobeny. [15] Boj se odehrává téměř výlučně o moc na krátkodobý horizont; soutěžící nevěnují dostatečnou pozornost na své vlastní dlouhodobé přežití, [16] natož blahu lidstva nebo biosféry. Toto je důvod, proč nebyly zakázány jaderné zbraně, sníženy emise oxidu uhličitého na bezpečnou úroveň, že jsou zdroje na Zemi využívány naprosto bezohlednou rychlostí, a toho, že nebyla přijata žádná omezení na výkonné, ale nebezpečné technologie.

Účelem popsaných procesů obecně a abstraktně, tak jak jsme to dělali, je ukázat, že to, co se děje v našem světě, není náhodné; není to výsledkem nějakého náhodného spojení historických okolností nebo nějaké vady charakteru specifické lidské bytosti. Vzhledem k obecné povaze SRSS, destruktivní proces, který dnes vidíme, je nevyhnutelný kvůli kombinaci dvou faktorů: obrovská moc moderních technologií, a dostupnost rychlé přepravy a komunikace mezi dvěma částmi světa.

Uznání toho, nám může pomoci, aby se zabránilo plýtvání času na naivní úsilí vyřešit naše současné problémy. Například na úsilí učit se šetřit energii a zdroje. Takové snahy

nedosáhnou vůbec ničeho.

Zdá se neuvěřitelné, že ti, co obhajují úsporu energií, se nevěšiml, co se děje: Jakmile se některé energie uvolní uchováním, technologický světový systém ji spolýká a vyžaduje další. Nezáleží na tom, kolik je k dispozici energie, systém se stále rychleji rozšiřuje, dokud nevyužívá veškerou energii, a poté vyžaduje ještě více. Totéž platí o jiných zdrojích. Technologický světový systém se neurvale rozšiřuje dokud nedosáhne limitů, které určuje nedostatek zdrojů, a poté se snaží prosadit po překročení limitů bez ohledu na důsledky.

Toto je vysvětleno teorií SRSS: Organizace (nebo SRSS), které alespoň schvalují respekt k životnímu prostředí při narušení své honby za mocí tady a teď, mají sklon získat více moci, než ty, které omezují svou honbu za mocí s obavami o to, co se bude dít s naším životním prostředím za padesát let nebo dokonce deset let (Propozice 2). Takže procesem přirozeného výběru se svět stává být ovládán organizacemi, které maximálně možně využívají všech dostupných prostředků, aby rozšířily svou vlastní moc bez ohledu na dlouhodobé následky.

Environmentální dobřáci mohou odpovědět, že v případě, že by byla veřejnost přesvědčena, aby přistupovala k environmentálním otázkám vážně, bylo by to nevýhodné z hlediska přirozeného výběru pro organizace zneužívající životní prostředí, poněvadž by občané mohli vytvářet odpor vůči environmentálně bezohledným organizacím. Například, lidé by mohli odmítnout kupovat produkty vyráběné společnostmi, které jsou environmentálně destruktivní. Nicméně lze manipulovat lidských chování a postoji. Poškození životního prostředí může být chráněno, a to až do bodu veřejné kontroly; s pomocí PR (veřejných vztahů) kampaní firem, může být společnost přesvědčena, že je to ohleduplné k životnímu prostředí; reklamní a marketingové techniky mohou poskytovat lidem takové touhy po produktech korporací, že si je pár jedinců bude odmítat kupovat kvůli obavám o životní prostředí; počítačové hry, elektronické sociální sítě a další mechanismy ponechávají lidi absorbované v hédonistické činnosti, takže nemají čas na obavy o životní prostředí.

Ještě důležitější je, že lidé vidí sami sebe jako naprosto závislé na produktech a službách poskytovaných korporacemi. Takže lidé potřebují vydělávat peníze na nákup těchto produktů a služeb, na nichž jsou závislí, potřebují práci. Ekonomický růst je nezbytný pro vytváření pracovních míst, a proto lidé akceptují škody na životním prostředí, když se to zobrazuje jako cena, jenž musí být zaplácena za hospodářský růst. Nacionalismus je také přiváděn do hry, jak korporacemi, tak vládami. Občané cítí, že vnější mocnosti jsou hrozbou: „Číňané nás dostanou, pokud nebudeme zvyšovat tempo hospodářského růstu. al-Kájda nás vyhodí do povětří, pokud nebudeme zlepšovat naše technologie a naše zbraně dostatečně rychle.“

Existují některé nástroje, které organizace používají k potlačení úsilí environmentalistů vzbudit veřejný zájem; podobné nástroje mohou pomoci oslabit jiné formy odporu pro sledování moci organizace. Organizace, které jsou neúspěšnější v otupení veřejného odporu při jejich honbě za mocí, mají sklony zvýšit svou moc mnohem rychleji, než organizace, které jsou méně úspěšné v otupení veřejného odporu pro svou moc – bez

ohledu na stupeň poškození životního prostředí. Vzhledem k tomu, že tyto organizace mají velké bohatství k dispozici, environmentalisté nemají prostředky, aby s nimi soutěžili v propagandistické válce.

Toto je důvod, proč, nebo důležitou součástí důvodu, že snahy naučit lidi, aby byli šetrní k životnímu prostředí, zможou tak málo na zpomalení ničení životního prostředí. A opět – notabene – tento proces, který jsme popsali, není závislý na náhodném souboru okolností nebo na jakékoliv vadě lidského charakteru. Vzhledem k dostupnosti moderních technologií, proces nevyhnutelně doprovází působení přirozeného výběru u SRSS.

Reference [1] Pokud mluvíme o „soutěžení“, nemusíme tím nutně myslet záměrné nebo úmyslné soutěžení. Soutěž, v používaném termínu, je prostě něco, co se děje. Například rostliny rozhodně nemají v úmyslu vzájemně soutěžit. Je prostě fakt, že rostliny, které neefektivněji přežívají a rozmnožují se, mají sklony nahradit ty rostliny, které méně efektivně přežívají a rozšiřují se. „Soutěž“ v tomto smyslu slova je jen nevyhnutelný proces, který se děje bez jakéhokoliv úmyslu na straně konkurence.

[2] Něco v tomto smyslu, ale složitějšího se pravděpodobně stalo mezi prastarými Máji. Viz Jared Diamond, *Collapse: How Societies Choose to Fail or Succeed*, Penguin, New York, 2011.

Pravděpodobně mnoho dobrých příkladů lze vyvodit z oblasti ekonomiky. Neznám dostatečně ekonomiku pro uvedení nějakých specifických příkladů, ale k něčemu jako je následující, může dojít: Dvě spořitelny X a Y soutěží o vkladatele. Při realitním boomeru X vydělá spoustu peněz masivní investicí do nemovitostí, a proto je schopna nabídnout svým vkladatelům vyšší úrokovou sazbu, než má Y, která následuje opatrnější investiční politiku. V důsledku toho Y ztratí své vkladatele až po X. Pravděpodobně Y opustí podnikání, pokud ne, bude určitě značně oslabena. O několik let později tato realitní bublina splaskne, a X bude na mizině. Takže vlastnosti (ochota riskovat), které vede, a je pravděpodobně nutná pro přežití X v krátkodobém horizontu, vede k demisi v dlouhodobém horizontu. Spíše si myslím, že tento případ představuje ve hrubě zjednodušené formě jev, který se vyskytuje poměrně často ve světě financí.

[3] Když mluvíme o „předvídatosti“ nebo „honbě“ za výhodou, naše reference se neomezuje pouze na vědomé, inteligentní předvídatosti nebo úmyslnou honbu za výhodou. Myslíme tím jakékoliv chování (interpretuji toto slovo v nejhlubším slova smyslu), které má stejné dopady jako v případě předvídatosti, nebo stejné dopady jako jako honba za výhodou, bez ohledu na to, zda je chování vedeno nějakým mechanismem, který by mohl být popsán jako „inteligence“. (Porovnejte s poznámkou 1). Například všichni obratlovcí, kteří se procesem vývoje stali suchozemskými zvířaty, a měli „předvídatost“ k „pokusu“ udržet si své žábry (výhoda, pokud by se měli vrátit do vody), byli v nevýhodě kvůli jejich biologickým nákladům na údržbu orgánů, které byly k ničemu na souši. Čímž ztratili v „soutěži“ s těmi vznikajícími suchozemskými zvířaty, která se „hnala“ za svou krátkodobou výhodou tím, že se zbavila svých žaber. Tím, že hadi, ptáci a savci ztratili své žábry, se stali závislými na přístupu do atmosféry, a to je důvod, proč se velryby dnes utopí, pokud zůstanou ponořeny příliš dlouho.

[4] Viz „Of toxic bonds and crippled nuke plants“, *The Week*, January 28, 2011, s. 42.

[5] Kenneth Silverman (editor), *Benjamin Franklin: The Autobiography and Other Writings*, Penguin, New York, 1986, s. 103.

[6] „An anonymous foe”, The Economist, June 18, 2011, s. 67-68. Bill Saporito, „Hack Attack“, Time, July 4, 2011, s. 50-52, 55. Byron Acohido, „Hacktivist group seeks ‘satisfaction’“ a „LulzSec’s gone, but its effect lives on“, USA Today, June 20, 2011, s. 1B, and June 28, 2011, s. 1B.

[7] „A state in the thrall of drug lords“, The Week, January 14, 2011, s. 18.

[8] Například v Pakistánu. Viz Time, May 23, 2011, s. 41; The Week, November 26, 2010, s. 15; The Economist, February 12, 2011, s. 48, and February 26, 2011, s. 65 („Generál Ashfaq Kajání ... [je] všeobecně považován za nejsilnějšího v Pákistánu.“)

[9] Viz The New Encyclopaedia Britannica, 15th ed., 2003, Vol. 25, článek „Physical Science, Principles of“, s. 826-827.

[10] Pro zjednodušení bude definovat rodokmen jakoby to byla nějaká sekvence organismů O1, O2, O3, ... Zde je O2 potomstvem O1, O3 je potomstvem O2, O4 je potomstvem O3, a tak dále až k hodnotě On. Říkáme, že takový počet rodokmenů se dochoval do generace n“. Ale pokud On nevyprodukuje potomka, pak rodokmen nepřežije generaci n+1. Například, pokud John je synem Mary, a George je synem Johna, a Laura je dcerou George, Mary-John-George-Laura je rodokmen, který přežil čtvrtou generaci. Ale pokud Laura nevyprodukuje potomka, pak rodokmen nepřežije do páté generace.

[11] Mezi skutečně velkými zvířaty může být počet jednotlivců v každé generaci v tisících spíše než v milionech. Ale biologické druhy, které se skládají z relativně – malého počtu jednotlivců – jako jsou mamuti, obří lenochodi a „megafauna“ obecně, se ukázaly být mnohem náchylnější k vyhynutí než druhy, které se skládají z velkého počtu malých jedinců.

[12] Jak již zde bylo vysvětleno, myslíme si, že soutěž mezi globálními SRSS téměř vždy povede k devastaci světa, pokud bude moderním technologiím povoleno pokračovat v jejich pokroku. Ale pozoruhodné moci, které technologie poskytují, mohou mít za následek celosvětovou devastaci nezávisle na existenci globálních SRSS.

Například, jak poukázal Bill Joy („Why the Future Doesn’t Need Us“, Wired, April 2000), může být v budoucnu možné vytvořit malé samostatné SRSS (biologické či nikoliv), které by mohly nekontrolovatelně reprodukovat sami sebe a rozšířit se po celém světě se zničujícím účinkem. Vzhledem k tomu, věci potřebné pro vytvoření takových SRSS by byly jednoduché a levné v porovnání například s potřebami pro výrobu jaderných zbraní, některé malé skupiny amatérů by mohly náhodně nebo úmyslně vytvořit SRSS bez toho, aby si byl někdo vědom toho, co dělají, dokud by nebylo příliš pozdě. Malé skupiny amatérů se již pustily do genetického inženýrství. Viz Elizabeth Weise „DIY ‘biopunks’ want science in hands of peoplei“, USA Today, June 1, 2011, s. 7A.

Tito amatéři by nutně nemuseli vytvořit syntetický život nebo velmi sofistikovaný, aby způsobili katastrofu; pouze změnou několika genů u stávajících organismů, by mohlo mít katastrofické důsledky. Možnost takové katastrofy v každém jednotlivém případě může být vzdálená, ale jsou zde potenciální tisíce nebo miliony amatérů, kteří si mohou začít pohrávat s geny mikroorganismů, a tisíce nebo miliony rizik lze připsat k velmi podstatnému riziku.

[13] Ray Kurzweil, The Singularity is Near, Penguin, New York, 2005, s. 344-349.

Tamtéž., s. 348. Kurzweil odkazuje na odhad, že by zde mohlo být „miliardy“ technologicky vyspělých civilizací v rozsahu našeho pozorování, ale věrohodně tvrdí, že předpoklady na nichž jsou tyto odhady postaveny jsou velmi nevěrohodné a nepravděpodobně příliš optimistické (o autorovi

tohoto článku lze říci, že byl nevyzpytatelně optimistický). Tamtéž., s. 346-47. Stále je potřebné poukazovat na to, že naši astronomové neobjevili žádný náznak mimozemské civilizace. Viz tamtéž, s. 357. Viz také Michael D. Lemonick, úls Anybody Out There? The universe may be more hospitable to life than we thought", 6. června 2011, s. 18; „A planet in the ‘Goldilocks zone’ (Planeta v ‘zóně zlatovlásky’“), 3. června 2011, s. 21. Na základě žádné evidence nebo zdůvodnění čehokoliv, Kurzweil napsal, že „je pravděpodobné, že náhlá [sebe]destrukce bude jen mírným faktorem při snižování počtu příjmu schopných civilizací.“ Tamtéž, s. 346. Jak jsme argumentovali, je mylný. [14] Není naším záměrem vyvyšovat soutěž nebo ji vykreslovat jako žádoucí. Nevytváříme zde hodnotné úsudky. Naším cílem je pouze uvést relativní fakta, přesto, že mohou být bolestivá tato fakta.

[15] Např. „Jak uvedla [Barbara] Tuchman..., ‘Vůdcem v silách, který postihuje politickou hloupost, je touha po moci.’“ Diamond, s. 431. „Vlády... pravidelně podléhají krátkodobým záměrům: ... věnují pozornost pouze problémům, které jsou na pokraji výbuchu. Například můj přítel, který je úzce spojen se současnou federální vládou [George W. Bushe] ve Washington, D.C., mě řekl, že když navštívil Washington poprvé po parlamentních volbách v roce 2000, zjistil, že naši noví vládní zastupitelé, dělali, co nazval ‘90ti denním soustředěním’: mluvili jen o těch problémech, které mají potenciál způsobit katastrofu během následujících 90 dnů“. Tamtéž, s. 434. Diamond promrhal svým časem při námitkách proti těmto tendencím, protože tyto tendence jsou nevyhnutelnými produkty přirozeného výběru SRSS za současných podmínek.

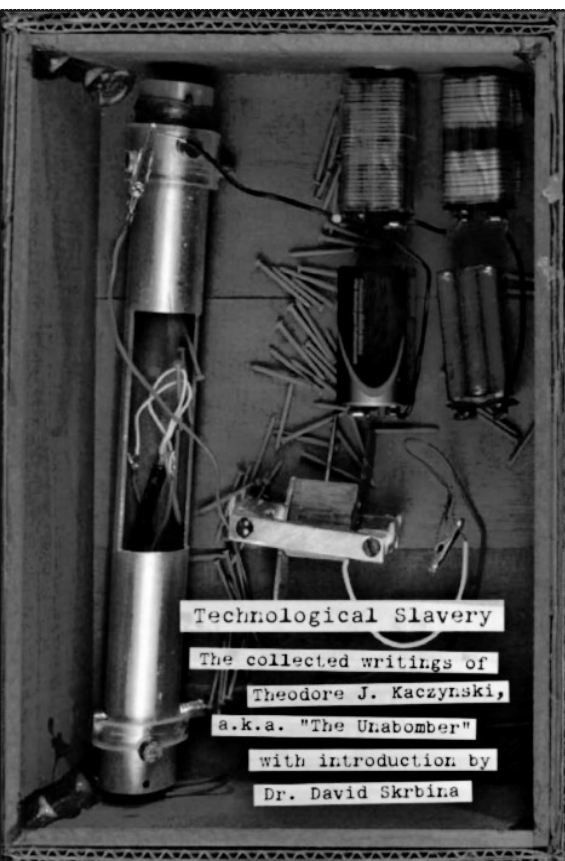
Poznámka: Autorem eseje je Ted Kaczynski (známý také jako Unabomber).

Kaczynski vedl téměř čtvrt století probíhající sériové bombové útoky proti představitelům technologického systému, z nichž tři byli zabití a další lidé zraněni. Bombové útoky se odehrávaly v rámci jeho antitechnologické kampaně, která byla zaštitěna „teroristickou“ skupinou Freedom Club.

Kaczynski se snažil svými činy upozornit na skluz technologického pokroku, jímž se vydáváme, přičemž jedním z jeho hlavních cílů bylo zveřejnění jeho manifestu „Technologická společnost a její budoucnost“.

Po dopadení, kdy byl udán svým bratrem, který rozpoznal jeho rukopis po zveřejnění manifestu v médiích, Kaczynski vytrvale odmítal během soudního procesu jakékoli rozhovory a prohlášení pro tisk. První rozhovor, podle něhož Theresa Kintz - novinářka z amerického časopisu Earth First Journal - napsala jeho příběh, Kaczynski poskytl teprve až v létě roku 1999, tedy tři roky po svém dopadení.

Technologické otroctví: Odezva na Campbella a Lipkina

Pojďme udělat rychlou srovnávací studii. Pozdního večera 4. října 2013 letěla helikoptéra americké armády napříč krajinou nedaleko Džalálábádu v Afghánistánu. Podle zpráv CNN a dalších zdrojů sedělo v jedné vesnici venku pět lidí, kteří se „těšili jisté úlevy od horka“. Helikoptéra letěla nad jejich hlavami a vystřelila na ně, přičemž okamžitě bylo zabito všech pět lidí. Mluvčí NATO nazval tento útok „koordinovaným přesným úderem“, a dodal, že počáteční zprávy ukázaly „žádné civilní oběti“. Místní představitelé řekli, že všech pět lidí bylo civilisty, z nichž tři byly děti. „Ještě jsme nepřehodnotili tuto situaci“, řekl americký podplukovník Will Griffin.

V okamžiku nějaký anonymní vysoce kvalifikovaný americký voják, profesionální zabiják, s použitím jedné z nejvíce technologicky vyspělé zbraně na planetě, způsobil více smrti než Ted Kaczynski během 17 let své takzvané násilné kampaně.

Je zřejmé, že neznáme všechny okolnosti a pravděpodobně nikdy znát nebudeme. Ale co to říká o našem kolektivním smyslu

pro etiku, když vražda pěti lidí v Afghánistánu vyvolá malou či žádnou odpověď, zatímco zabít tři mužů – během 20 let – je výzvou pro kontinuální projev odsouzení a rozhořčení? Proč je přijatelné, jestliže instituce zabijí, ale ne v případě jednotlivce? Pilot stiskl spoušť, ale s největší pravděpodobností rozhodnutí zabít bylo schváleno jediným, anonymním, nezvoleným, samozvaným ochráncem americké vlasti. Avšak člověk jako Kaczynski – další anonymní, nezvolený, samozvaný obránce, který racionálně vnímal hrozbu pro sebe, přírodu a celé lidstvo – musí být zobrazován jako psychopatický vrah.

Pokud nic jiného, etika vyžaduje důslednost. Život je vzácný. Většina by řekla: Veškeré zabíjení je špatné, nicméně může být za vyhraněných podmínek omluvitelné. Zabít pět

Afghánců je zbytečné, svévolné a naprosto neobhajitelné; neexistuje vůbec nic, co získat z jejich smrti. Kaczynského činy, ačkoliv mohou být k politováníhodné, vedly k vydání nechvalně proslulého manifestu a vnutily problém s technologiemi očím veřejnosti. Nakonec jsme zděšeni Kaczynským – protože zvítězil.

Dnes již uběhlo dvě desetiletí od doby, kdy Kaczynski přednesl publikaci „Průmyslová společnost a její budoucnost“. Byl zadržen o šest měsíců později, neodloženě odsouzen za Unabomberovské zločiny a uvězněn na doživotí. Víím již něco o člověku po vyměnění více než 100 dopisů s ním od roku 2003. Mnohé výňatky z dopisů se objevují v jeho knize z roku 2010 *Technologické otroctví (Technological slavery)*, k níž jsem napsal úvod. Člověk by doufal, že se tímto Kaczynského příběhu dostane spravedlivého procesu u soudu veřejného mínění. Zřejmě to není tímto případem.

Mezi nedávnými komentujícími jsou dva mladí weboví novináři, Thomas Campbell a Michael Lipkin. V jejich eseji o Kaczynském začínají skluzem mnoha obvyklých banalit: je paranoidní schizofrenik, člověk, který měl „strach z technologického útlaku“, někým, kdo „nechce mít nic se společností“, má problémy se sexualitou a sociálním začleněním. Ať pravda nebo ne, takové věci jsou zajímavé jen pro ty posedlé osobním životem tohoto muže. Zřejmě Campbell a Lipkin mají sklony k takové posedlosti.

Nicméně musíme přemýšlet o této situaci racionálně. Kaczynski je ve vězení na doživotí; osobně nepředstavuje žádné nebezpečí. Přesto jeho myšlenky zůstávají vlivné. Podkopávají mocenskou strukturu našeho technologického řádu. A neboť jsou obránci systému neschopni vyvrátit tyto myšlenky, rozhodují se útočit na člověka, jenž je napsal.

Pokud jde o mě, nezajímá mě se vůbec o jeho osobní život. Je zde příliš mnoho důležitých otázek ve světě pro to, aby se ztrácel čas takovými světskými záležitostmi. Jednou z těchto otázek – přední otázkou – je problém moderních technologií. A ten si zaslouží naši pozornost.

Nicméně tohle není otázkou našich novinářů. Ve skutečnosti tráví málo času popisem problému, natož jeho řešením. Myslím, že to souvisí s jejich obecně špatným akademickým prošetřením záležitosti. Je pravda, že píšou pro literární měsíčník, a tato skutečnost odůvodňuje výše uvedené detaily akademického psaní. Dokonce i tak, že by se spisovatelé měli snažit udržet vysoký standard intelektuální integrity. Bohužel v mnoha ohledech selhali.

Některé problémy jsou možná vedlejší. Například kniha Ellula *Technologická společnost (The Technological Society)*, která byla původně napsána v roce 1954, a přeložena (do angličtiny) roku 1964. Nicméně je na místě popisovat Rousseaua – jeden z nejskvělejších spisovatelů, filozofů a sociálních kritiků v historii – jako „nenáviditele civilizace“ a „paranoidního spisovatele“? Rousseau byl ve skutečnosti prvním kritikem technologické společnosti a jeho první dílo „Diskurz o umění a vědě“ (*A Discourse on the Arts and Sciences – 1750*) poskytuje zasvěčující kritiku. Řečeno jinak, je to zřejmý útok ad hominem někým stavěným k pomlouvání člověka samotného, spíše než řešení podstaty jeho práce. Ale je to souladné s útokem na Kaczynského. Například, co odůvodňuje tvrzení, že „pokřivená logika a prostá osobní zášť“ motivovaly jeho útoky?

Na jakém základě mohou autoři tvrdit, že „technologický optimismus“ narostl od poloviny roku 1990? Existuje nějaký výzkum, který by to potvrdil? Nevím o žádném. Jistě technologie sama „narůstá“, ale to nemá žádný vliv na veřejný optimismus. Ve skutečnosti průzkum Forrester Research z roku 2005 ukázal, že většina severoameričanů (51%) se označuje za „technologické pesimisty“. Jestliže tohle číslo bylo ještě vyšší v roce 1990, pak si nemyslím, že nějakými pokroucenými a zavádějícími logikami by se dalo mluvit o „nárůstu optimismu“. Je to nepravděpodobné, a v každém případě nepodloženo daty. A my jsme navíc konfrontováni takovými fenomény jako „facebookové deprese“ a závislostí na internetu, nežádoucími vlivy chytrých technologií, které nebyly známé v předchozích desetiletích. To vše svědčí o opaku jejich tvrzení.

Zjevují se další problémy. V tom, že „Kaczynski nesouhlasil s Ellulem o efektivnosti násilných prostředků“, autoři ignorují fakt, že Ellul obhajoval násilí v mnohých situacích, včetně těch doprovázených mnohými formy idealismu. Ignorují, že Ellul sám podporoval násilí během španělské občanské války v letech 1936 až 1939. A přehlídli jeho prohlášení v předmluvě k *Technologické společnosti*, že jedním způsobem, jak se vyhnout technologickému determinismu je „v případě zvyšujícího se počtu lidí, kteří jsou si plně vědomi“ hrozby, a rozhodnou se „prosadit svou svobodu tím, že naruší průběh (technologické) evoluce“ – zahalený odkaz na násilné masové povstání.

Nebo další: Z jejich slov vyplývá, že Kaczynského manifest je pouze „opakováním bodů, které již byly předneseny Ellulem a Lewisem Mumfordem.“ Na základě čeho činí tohle tvrzení? Četli tři Ellulovy knihy – *Technologická společnost*, *Technologický systém* (*Technological System – 1980*) a *Technologický blud* (*Technological Bluff – 1990*) – a jeho mnoho článků o technologiích? Četli Mumfordovo *Techniky a civilizace* (*Technics and Civilization – 1934*) a jeho dvousvazkovou knihu *Mýtus stroje* (*The Myth of the Machine – 1967 až 70*)? Jistě se překrývají jako v každé takové analýze. Avšak Kaczynského kladení těchto otázek je diametrálně odlišné, mnohem více aktuální.

Nemluvě, že spisovatelé nikde nepoznamenali název Kaczynského sebraných spisů: *Technologické otroctví* (*Fatal House, 2010*). Dokonce i teď tohle shledávám jako složitě uvěřitelné; jistě to bylo velké nezadostučinění, omyl první velikosti. Tahle kniha -, která by čestným právem měla získat značnou pozornost sdělovacích prostředků, když vyšla, první publikace nejslavnějšího amerického „teroristy“ 20. století, dílo, které zahrnuje jedinou zcela správnou verzi manifestu, kniha, v níž je pět dosud nepublikovaných esejí spolu s podrobnými odpovědi na mé dopisy vyzývající jeho myšlenky – nebyla citována a pouze letmě, nepřímě uváděna. Bojí se tak autoři jména? „*Technologické otroctví*“ – je nějaké středověké zaklínadlo, určité zaklínadlo všech těch, kteří vyslovili právě tato slova? Nebo to poukazuje na něco jiného: dobře známé mediální sklony „mluvit o něčem nemluvením o tom“, kroužit kolem a zaclánět realitu právě proto, aby ji pohřbily. „Vidíte jsme ochotni mluvit o Unabomberovi.“; „Vidíte nebojíme se kontroverzních témat.“

Ve skutečnosti je zde něco skrytého, co říct k jeho publikaci. Od počátku roku 2006 jsem hledal dva roky amerického vydavatele, avšak marně. Nakonec jsem našel malou švýcarskou firmu Xenia, jenž souhlasila, že začne publikovat současně anglické a

francouzské vydání. Anglická verze s názvem *Cesta k revoluci (Road to Revolution)* byla vydána v roce 2008. Má velmi blízký obsah Technologickému otroctví. Ale produkce byla omezena, a nedošlo na distribuci ve Spojených státech. (Ti, kteří vlastní kopii, mají štěstí!) Krátce poté, co vyšla, Feral House souhlasil, že bude pracovat ve spojení s Xenia na publikování revidovaného vydání s novým názvem a novým obalem. Mimochodem jsme obdrželi výslovný souhlas od FBI používat neslavnou „bombovou“ fotku. A co bylo vyděláno, ani Kaczynski, ani já jsme neobdrželi žádné peníze z výnosů.

Ze všeho základní otázkou je problém z technologiemi – ne technologie sama o sobě, ale spíše konkrétní projevy a důsledky. Po staletí filozofové a sociální kritici si uvědomují, že technologie představuje vážné problémy, ohrožuje společenský chod a nese s sebou morálně korozivní vlastnosti, jež nemohou být odstraněny. Rousseau byl první, kdo nabídl detailní kritiku, avšak brzy ho následovali i další významné osoby, včetně Thomase Carlyleho (*„Významné doby“ – Signs of the Times*) a Henry Thoreau (*Walden, aneb život v lesích*). Rokem 1860 se technologická společnost vyvinula do takové míry, že mladý britský esejist a kritik Samuel Butler vydal první výzvu k revoluci. V jeho eseji *„ Darwin mezi stroji“* (Darwin among the machine) předpověděl evoluční převrat v rozhodování. Napsal, že „Den za dnem nad námi stroje převažují, dnem za dnem se jim stáváme více podřízeni.“ Jeho řešením bylo hned zaútočit, když jsme ještě měli navrch: „Naším názorem je, že by měla být proti nim okamžitě vyhlášena válka. Každý stroj každého druhu by měl být zničen příznivcem svého druhu.“ Tolik pro pohanské Brity.

Butler uzavřel jeho eseji s jednou z nejlepších, nejjasnozřivějších vět v dějinách kritiky technologií. Napsal:

Pokud je příznačné, že tato [revoluce] je nemožná za současné situace lidského stavu... jen to dokazuje, že již došlo na zmítání, že naše otroctví bylo započato se vši vážností, že jsme vytvořili rasu bytostí, jejichž zničení je nad naší moc, a že nejsme jen ztročeni, jsme naprosto oddáni našemu otroctví.

Pokud by chtěli Campbell a Lipkin naostřit jejich články a kritické myšlení, měli by více číst Butlera.

Butler byl první, nicméně ne jediný hlavní kritik vyzývající k radikálním akcím proti technologii. Svým způsobem Ellul, Herbert Marcuse, Ivan Illich a i Mumford je také zastávali. Kaczynski byl jen poslední v řadě radikálních, racionálních myslitelů. Zda mají pravdu či ne se teprve uvidí, příznaky nejsou dobré.

Je zřejmé, že je toho mnoho co říct, a zde můžu uvést jen nejnútnejší náčrtek podnětů proti technologii. Kaczynski si zakládá na čtyřech jednoduchých bodech:

1. Lidé se vyvinuli v primitivních, netechnických podmínkách. Tohle představuje náš přirozený stav existence.
2. Moderní společnost je od toho radikálně odlišná, a ukládá na nás bezprecedentní nátlak.
3. Situace je teď špatná, a bude mnohem horší. Budeme redukováni na požadavky

technologií, nebo rozdrčení systémem.

4. Neexistuje žádný způsob, jak systém reformovat, aby se zabránilo negativním dopadům.

Jeho závěr je tedy přímý a racionální: přivést systém co nejdříve ke konci. Je pravdou, že šance na úspěch jsou zúženy, ale čím déle budeme čekat, tím nemožnější se stávají a bude horší výsledek – jak pro lidstvo a přírodu. Máme v podstatě dvě možnosti: velkou bolest nyní, ale přežití, nebo katastrofální bolest později.

Skutečnost, že žijeme v čím dál abnormálnějších podmínkách se začíná promítat do populárního mínění. Nedávná kniha *24/7* Jonathana Craryho je toho důkazem. Ukazuje nápadný kontrast mezi technologiemi řízenou společností, která nikdy neodpočívá, a základními biologickými potřebami spaní. My lidé potřebujeme čas na relax, odpočinout si a dekompresi, ale systém ne. Ve střetu mezi lidskými potřebami a zájmy vyhrává systém. Tohle je jen jeden malý příklad: Lidstvo dělá kontinuální, opakované kompromisy s technologií, a vždy vychází na krátko. Čímž se vyvíjí postupný pokles v naší fyzické a duševní pohodě.

Znovu, je to jen náznak většího obrázku, který pro nás ztvárnil Kaczynski. Přčtení si celého *Technologického otroctví* je potřeba pro úplnou představu, a můžeme od Kaczynského očekávat další práce.

Věřím, že tohle poskytne definitivní závěr k mé odpovědi – na rozdíl od zakončení eseje Campbella a Lipkina, které je podivně neprůkazné. Trefně uvedli, „jak k úplnému technologickému sevření našeho světa došlo během sedmnácti let od doby, kdy byl Kaczynski zatčen“. Nicméně neodvozují z této skutečnosti žádné závěry. Namísto toho jsme dostali banální odkazy na to, že se Kaczynski „překotil do knížectví zla“, a popření tvrzení, že jsme všichni trochu technologicky skeptičtí – ve skutečnosti bez objasnění uvádějí, že „opak je pravdou“.

Ano, potřebujeme spolupráci a představivost, abychom se dostali z této kaše ven, a ano, technologie ženou takové věci do nedostatkového zboží. Pro uhození hřebíčku na hlavičku: Technologie funguje jako mentální AIDS; ničí samotný druh myšlení, který potřebujeme pro její překonání. Vážnost této situace nelze přeceňovat.

Poznámka: Této eseje je odezvou na jinou esej Thomase Cambella a Michaela Lipkina (viz theamericanreader.com/to-get-our-message-before-the-public/), v níž je komentováno úsilí Teda Kaczynského s kritickou perspektivou. Autorem této eseje David Skrbina, jenž je tvůrcem knihy Teda Kaczynského „*Technologické otroctví*“, na níž také odkazuje tento překlad.

Knihy *Technologické otroctví* je sbírkou různých Kaczynského esejí, rozhovorů a také, jak je v překladu uvedeno, zahrnuje jedinou správnou verzi manifestu Teda Kaczynského.

Knihu *Technologické otroctví* lze online přečíst na wildism.org/lib/item/a3ef9393/.

Nová luddistická výzva

„Naše nejmocnější technologie 21. století – robotika, genetické inženýrství a nanotechnologie – jsou hrozbou, která nás činí ohroženým druhem.“

Slyšíme, že počítačovní odborníci uspěli ve vývoji inteligentních strojů, které mohou dělat všechny věci lépe, než je mohou dělat lidské bytosti. V takovém případě bude veškerá práce prováděna rozsáhlým, vysoce organizovaným systémem strojů a nebude třeba lidského úsilí. Čímž může dojít ke dvou případům. Strojům bude umožněno, aby dělaly veškerá rozhodnutí bez lidského dohledu, nebo nad stroji může být zachována nějaká lidská kontrola.

Pokud bude umožněno, aby stroje dělaly všechna rozhodnutí svá, nemůžeme činit nějaké odhady v případě výsledků, protože je nemožné odhadnout, jak se tyto stroje mohou chovat. Poukazujeme jen na to, že osud lidstva by se mohl stát milostí strojů. Dalo by se říct, že lidé nikdy nebudou takoví blázní, aby veškerou moc předali strojům. Ale co naznačujeme je to, že by se lidé snadno mohli nechat unést do pozice takové závislosti na strojích, že nebudou mít prakticky žádnou jinou možnost, než přijmout veškerá rozhodnutí učiněná stroji. Když se společnost a problémy, jimž čelí, stávají stále více a více složité a stroje se stávají stále více a více inteligentní, lidé budou nechávat stroje činit jejich rozhodnutí za ně, jednoduše proto, že rozhodnutí učiněná stroji přinesou lepší výsledky, než ta učiněná lidmi. Nakonec může být dosaženo stavu, v němž rozhodnutí nezbytná k udržování systému v chodu budou tak složitá, že je lidé nebudou schopni dělat inteligentně. V této fázi stroje budou u efektivní moci. Lidé nebudou moci jen tak vypnout stroje, neboť se na nich stanou tak závislí, že jejich vypnutí by se rovnalo sebevraždě.

Na druhou stranu je možné, že může být zachována kontrola strojů lidmi. V tomto případě může průměrný člověk mít kontrolu nad některými soukromými stroji ve svém vlastnictví, jako auto nebo jeho osobní počítač, ale kontrolu nad rozsáhlými systémy strojů budou mít v rukách malé elity – stejně jako je tomu dnes, ale se dvěma rozdíly. Díky zlepšující se technice bude mít elita větší kontrolu nad masami; a protože lidské práce již nebude třeba, masy budou nadbytečné, zbytečnou zátěží pro systém. V případě, že elita bude nemilosrdná, může jednoduše rozhodnout o vyhlazení lidstva. Pokud bude lidská, může používat propagandu nebo jiných psychologických či biologických technik pro snížení porodnosti, dokud lidská masa nezanikne, takže svět zůstane elitě. Nebo v případě, že se elita bude skládat s dobrosrdečných liberálů, může se rozhodnout stát se dobrým pastýřem zbytku lidstva. Budou dbát na to, aby fyzické potřeby každého z nás byly uspokojeny, aby všechny děti vyrůstaly v psychologicky hygienických podmínkách, aby každý měl zdravého koníčka, aby byl zaneprázdněný, a každý kdo se může stát nespokojeným bude postupovat „léčbu“ pro vyléčení jeho „problému“. Samozřejmě, že život bude natolik bezúčelný, že lidé budou muset být biologicky či psychologicky navrženi,

buď odstraněním jejich potřeby výkonů nebo „sublimací“ jejich úsilí o výkony do nějakého neškodného koníčka. Tyto navržené lidské bytosti můžou být šťastné v takové společnosti, ale nebude to jistě úplně zadarmo. Budou redukovány na stav domácích zvířat.

Nemusíte obrátit stránku, aby jste zjistili, že autorem této pasáže je Theodor Kaczynski – Unabomber. Nejsem obhájcem Kaczynského. Jeho bomby zabily tři lidi v průběhu 17 let probíhající násilné kampaně a zranily mnoho jiných. Jedna z jeho bomb těžce zranila mého přítele Davida Gelerntera, jednoho z nejskvělejších a vizionářských počítačových vědců naší doby. Stejně jako mnoho mých kolegů jsem cítil, že bych snadno mohl být další cíl Unabombera.

Kaczynski byl vražedný, a podle mého názoru kriminálně duševně nemocný. Je zjevně luddista, ale tímto neříkám, že jsem zamítl jeho tvrzení; tak složité, jak je to pro mě si to připustit, uviděl jsem některé přínosy k obhajobě v této jediné pasáži. Cítil jsem se nucen s tím konfrontovat.

Kaczynského dystopická vize popisuje nezamýšlené následky, dobře známé problémy s vývojem a používáním technologií, a ty, které zřetelně souvisí s Murphyho zákonem – „Cokoliv, co se může pokazit, se pokazí.“ (Ve skutečnosti je tohle zákonem švindlu, který sám ukazuje, že švindl je pravdivý.) Naše nadměrné používání antibiotik vedlo k tomu, co se může stát největším takovým problémem, jak jen může: vznik odolnosti vůči antibiotikům a ještě mnohem nebezpečnějších bakterií. Podobné věci se staly, když se snažili eliminovat malárii komárů pomocí DDT, čímž jim dodali odolnost vůči DDT; malárioví parazité rovněž získali multiodolný gen vůči jedům.

Příčina mnoha takových překvapení se zdá být jasná: Systémy, které se stávají složité, pojmají vzájemné interakce a zpětné vazby mezi mnoha částmi. Jakékoliv změny takového systému budou kaskádové, způsoby, které lze jen obtížně předpokládat; tohle platí zejména, pokud se jedná o lidské činnosti.

Začal jsem přátelům ukazovat citát Kaczynského z knihy *Věk duchovních strojů* (*The Age of Spiritual Machines*); měl jsem v ruce Kurzweilovo knihu, a četl citát, a poté sledoval jejich reakce, když zjistili, kdo jej napsal. Někdy v té době jsem našel knihu Hansa Moravce *Robot: Hloupý stroj s transcendentní myslí* (*Robot: Mere Machine to Transcendent Mind*). Moravec je jedním z lídrů ve výzkumu robotiky, a byl zakladatelem největšího výzkumného programu na Univerzitě Carnegie Mellon. *Robot* mi dal více materiálu pro vyzkoušení mých přátel – materiál překvapivě podporuje tvrzení Kaczynského.

Poznámka: Tato esej je výňatek z eseje „*Proč nás budoucnost nepotřebuje*“, jíž napsal spoluzakladatel Sun Microsystems Bill Joy.

Pro některé je docela překvapivé, že této eseje je autor někdo jako Bill Joy, byť by mohl být označen za „technologa“. Nicméně možná tohle není až tak překvapivé, protože skluz na který poukazuje Joy, a na druhé straně Kaczynski je pravděpodobně mnohem zřejmější, než kdykoliv předtím.

„*Proč nás budoucnost nepotřebuje*“ najdete na archive.wired.com/wired/archive/8.04/joy_pr.html.

Radikální přehodnocení: Rozhovor s Johnem Zerzanem

Oregonský zelený anarchista John Zerzan o jeho ataku na moderní společnost a mainstreamový environmentalismus.

Z hlediska obrany životního prostředí, proč je civilizace nepřítelem?

Musíš se vrátit daleko k vidění kořenů současné krize. Vrátit se k domestikaci. Jak pokročilý autor Paul Shepard řekl, mluvíme o věcech jako nanotechnologie a genetické inženýrství a klonování, což začíná zemědělstvím. Je to implicitní v prvním kroku. Zhoršování degradace životního prostředí vychází z tohoto posunu kontroly – posunu domestikace, kde se příroda stává objektem k manipulaci a ovládnutí. Takže tak se dostaneš zpět k základnímu, primárnímu motoru. Oswald Spengler řekl, že civilizace znamená, že v konečném důsledku je příroda hřbitov, poněvadž jen kráčí kupředu. Nebo jak německý filozof Martin Heidegger uvedl, celá příroda je jen surovinou pro technologii, je to něco, co musí být vyčerpáno. Pokud se nedíváte na hnací sílu, jste pouze operujícími na povrchu.

Je to důvod, proč zelení anarchisté kritizují technologii? Technologie, mnoho z nich je čistých a lesklých a vypadají hezky na polici, ale dalo by se říct je na nich krev. Pochází ze systematického vykořisťování přírody jako suroviny pro technologii. Technologie nespadá z nebes. Dominantní idea systému nám říká, ano je zde krize, ale technologie přijdou s řešením. Vidíme to jako součást problému. Technologie stále vytváří problém a poté dochází k tomu, že se říká, že víc technologií bude odpověď. Myslíme, že je to falešné tvrzení.

Máme prostě vyhodit mainstreamový environmentalismus úplně, nebo je tam něco o tom, že to funguje? Mainstreamový environmentalismus nepřistupuje k problému s

jakoukoliv hloubkou. Máš Sierra magazín Sierra Clubu, na zadní stránce jsou vždy inzeráty Toyoty. To je skutečně neuvěřitelné. Nemůžete být environmentalista, podle našeho pohledu, a říkat, že velké společnosti jsou prostě skvělé. To nedává smysl. Cítíme, že je spousta velmi upřímných, dobře smyšlejících lidí v mainstreamovém environmentálním hnutí. Ale nedostaneme se nikam, pokud nepoužijeme rozdílný model namísto toho, že tento opravíme. Al Gore říká, změňte žárovky, ale to je směšné. I kdyby všichni dělali všechno, co říkal, byla by to menší část. Není to tak individuální, možnost výběru spotřebitele, protože je to mnohem hlubší institucionální volba. Chceš svět masové produkce, která požívá vše a jen doufat, že bude lépe, když nějak můžeš vidět, že se to jen zhoršuje, nebo si chceš zkusit nějaký jiný způsob?

Jak zelená anarchie přenese životní styl z antropocentrického pohledu k

biocentristickému? No, to je celá věc. Jak zlomit naši závislost na všech těch domestikovaných vlastnostech, na které už jsme zvyklí? Když hovořím o znovu spojení se Zemí, je to praktická výzva: Jak to uděláš ve skutečnosti a ne jen v termínech kritických myšlenek? A to je věc pohledu na to, co za techniku a nástroje můžeme použít. Například s jídlem, jsou zde lidé, kteří pracují s permakulturou: Co jedí? Jaký je jejich vztah ke krajině? Tito lidé se oddalují domestikaci. Lidé se ptají, co zelení anarchisté nabízejí městům? – a nic, v jistém smyslu, poněvadž nakonec si nemyslíme, že města jsou obhajitelná. Právě jsem se vrátil z Istanbulu, a díváte se na 15 miliónů lidí, kteří žijí ve výškových budovách. Chystají se být mrtví asi dva dny poté, co se celý systém zhroutí. Začněme s tímto posunem mimo, nebo vzdáleně od těchto uměle vytvořených situací, kde lidé nemají žádnou samostatnost, žádné zručnosti jak nakrmit sebe samých.

Znamená to, že se to vztahuje k anarchistické myšlence budoucí primitivnosti?

Pokud máme mít budoucnost, bude muset být primitivní k zastavení ničení Země, nějaký druh návratu ke komunitě. Psal jsem o společenské dislokaci a o tom, co se děje se společností, stejně jako se životním prostředím, poněvadž si myslím, že to jde k jádru problému. Čeho jsme nyní svědky v nejrozvinutějších, technologických zemích, jako je tato (USA), jsou masové střílby – střílby ve školách, nákupních centrech – je to skutečně děsivé, je to skutečně patologické. To je to, co dostanete, když se společnost stává technologickou a ničím jiným. To se stává prázdným a nesmyslným a pustým a začnete mít lidi, který jsou tak nihilistický, že se ani už nestarají o život. Nemyslím si, že je to jen vnější člověk, myslím, že je to také naše vnitřní přirozenost, že máme tak špatný čas. Mám vnoučata a zajímám se v jakém světě budou žít. Čím jsme se stali?

Myslíte si, že se najde naděje na něco z toho? Zvláštním způsobem jsem optimista, poněvadž si myslím, že může přijít krásná změna – velký posun, který se chystá přijít, neboť systém nemá žádné odpovědi, a my můžeme vidět, že zde není žádná budoucnost týkající se tohoto, takže je zde dobrá šance, aby se lidé dali dohromady a vymysleli něco lepšího.

Anarchisté podporují přímou akci zprostředkovanou nebo symbolické formy odporu. Jaké jsou některé akce, které podporují? Nejsm pro to, abych řekl, myslím, že

přímá akce je dobrá věc. Škody na majetku, nikoliv násilí proti lidem. Věcem v ulicích, jako v Seattlu v roce 1999, se skutečně dostalo pozornosti lidí. Earth Liberation Front, když se dopouští zhářství, dostává pozornost lidí na to, jak je to stále špatné a se zbraněmi v ruce – a nemyslím proti lidem. Nikdo nikdy nebyl zraněn – když šli po těchto cílech. Doslova máme přímou akci a přátelé ve vězení. Stejně jako války [protesty], zde je hodně dobrých lidí v ulicích, ale neznamená to nic, zabíjení pokračuje. Možná, že bys s tím udělal něco víc, než jen to. Možná, že bys měl začít blokovat ulice. Osobně bych řekl, že toto je tématem ve společnosti: když se toto rozjede, bude to mít velký potenciál. A soběstačnost dělá lidi silnější. Když jsi zranitelný, nemůžeš věcem odporovat velmi dobře, nemůžeš svůj krk vystrčit příliš ven. Kdybychom měli lepší postavení, náš hlas by byl zřetelnější.

Co je myšleno tím revoluce zelené anarchie? Nechceme opravdu používat slovo „revoluce“, protože máme pocit, že je to zastaralý model, který nefunguje. Ale vím, co myslíš – co by bylo zlomovým bodem nebo velkým společenským památníkem? Myslím, že by to bylo kritické zpochybňování všeho a odstraňování věcí, které způsobují problémy. Takže to není ve skutečnosti politická revoluce, ale hlubší revoluce.

Poznámka: John Zerzan je prominentní autor článků o anticivilizaci, anarchistické teorii. Psal pro redakční kolektiv Green Anarchy, pololetně vycházejícího magazínu, a cestuje po světě, kde přednáší ostatním, kteří jsou spjati se snahou svrhnout všechny formy nadvlády, a kteří se snaží propracovat k radikálně decentralizované existenci ve snaze dosáhnout osvobození a svobody.

Jako u všeho jiného v životě, abyste si plně vážili Zerzanova přínosu k epistemologii či filozofii civilizace, je potřebné číst jeho práce a slyšet jeho konference. Jeho přínos je ještě působivější v ohledech na procesy západní institucionalizace myšlení a komodifikace znalostí – totalitní kontext, jenž netoleruje žádný problém (filozoficky nebo jinak), který by ohrožoval „západní způsob života“.

„Západní způsob života“ není ničím novým. Objevuje se s kolonizací a vyhlazováním domorodých kultur a života v Americe. Již v 17. století si američtí spisovatele a politici ospravedlňovali zabíjení a vyhnanství původních lidských a nelidských populací vírou ve své „nezanedbatelné“ právo na „život, svobodu a hledání bohatství“, na úkor nucených prací a životů jiných lidí, svobody – postoj plně odhalil otroctví, feudalismus a nyní málo placenou práci, nucenou námezdní práci v pravděpodobné „post“ průmyslové ekonomice. Zerzan se vrací ke kořenům této logiky kulturního systému a praxe domestikace a zemědělství, tj. civilizace, jejíž motor byl uveden do pohybu abstrakcí (jazykem) a symbolickým myšlením.

Zerzanovo webové stránky najdete na johnzerzan.net.

Mimo (anti)kapitalismus

Inspirace a expirace

Rodíme se jako konzumenti, ale nedospějeme dokud nezačneme prodávat věci. Spotřeba je utrácením peněz, které byly vydělány prodejem něčeho. Tato hra nákupu a prodeje umožňuje, aby se peníze přirozeně kupily do pyramid pyramid, formovaly jednotnou, nepředstavitelnou obrovskou pyramidu, velkou hromadu peněz.

V naší společnosti musíte mít peníze pro dosažení lidských potřeb a kulturních rozmarů. Můžete milovat a být milován, pokud máte peníze. Veškeré lidské činnosti jsou otázkou času, který se stává závislostí na penězích. Každá sekunda stojí peníze. Ani voda není zdarma. Potřebuji získat peníze z trhu a tak má primární důležitost.

Vše může být uvedeno na trh. Na čem záleží není, co děláte, ale vaše umění vydělat z něj peníze. Aby jste se cítili normální, měli byste si koupit, co si kupují lidé.

Říkají, že vzduch je stále zdarma, ale byla zde doba, kdy totéž říkali o vodě. Víme, že je to jen otázkou času, kdy začneme prodávat vzduch. A to bude velmi dobré pro ekonomiku, protože to vytvoří mnoho nových pracovních míst. Potřebujeme pracovní místa, protože nemáme nic lepšího na práci než práci. A každá práce je o prodeji věci. Pakliže existuje nějaká věc, na níž je naše společnost založena, je to volný přesun věcí. Věci je potřebné přesouvat po světě a uspokojovat nové lidi. Nákup a prodej je jako dýchání.

Všech peněz na světě nebude nikdy dost, aby nás uspokojily. Zatímco trýzníme sami sebe prodáváním věcí, věci jsou volné. Zatímco se obětováváme našim věcem, věci neobětují pro nás nic. Věci jsou stále více inteligentní, praktické, odolné, bezpečné, čisté, krásné, ... Opakem nás. Náš svět je ideální pro věci. Jsme stále více zaměřeni na věci. Jsme stále více soustředění na věci, na stále efektivnější přesun věcí, protože některé věci přinášejí štěstí.

Většina lidí potřebuje být šťastná bez nakupování mnoha věcí. Musí pochopit, že štěstí není v nakupování mnoha věcí, protože ti, kteří jsou šťastní jen s mnoha věcmi, mohou akumulovat věci, které tito lidé dělají. Dělají mnoho věcí, aby nakupovali pár věcí. Takže věci jsou opouštěny těmi, kteří potřebují více věcí, aby byli šťastní, a ti, kteří potřebují jen pár věcí, jsou spokojeni s tím, co mají. Všichni jsou šťastní, každý s množstvím věcí, které potřebují ke štěstí. Pojmenujte tyto nerovnosti, ale je to krásný systém lidské spolupráce, který bude fungovat dobře, pakliže zde nebudou socialisté, kteří ohrožují náš dokonalý způsob života.

Nevím, proč jsou lidé stále v depresi. Věci se mají tak dobře. Je to jako by očekávali, že cílem naší společnosti nebude akumulace věci na úkor lidí. Ale přijali to, když se zapojili do trhu. Všichni jsme to udělali. Není to šílené. Jen nejčistější racionalita. Šílenec by očekával něco jiného od trhu.

Smrtící víry a mýtus civilizace

„Civilizace je průlom, pokud jde o lepší způsob života pro celé lidstvo. Prehistorie je

období, kdy lidé trávili většinu času útekem před predátory a sháněním potravy. Neměli žádnou skutečnou sociální organizaci, ale nesměle se přesouvali k civilizaci. Neměli náboženství, ale již vykazovali známky zájmu o život po smrti. Takže jednoho dne začali se zemědělstvím, a to je přivedlo na správnou cestu. Po 90 000 letech procházek okolím bez četné práce jsme v méně než 5000 letech byli schopní vybudovat civilizaci, maximální stupeň lidské organizace.“

Tohle je shrnutí civilizovaného mýtu. Je třeba ponížovat lidské dosažené úspěchy v paleolitu. Jsme hrdí na to, že se snížila dětská úmrtnost. Nyní máme mnohem větší počet živých jedinců. Jestliže životní podmínky v paleolitu byly tak příznivé, proč jsme vytvořili civilizaci? Odpověď může tkvít v kulturní víře. Nezdravá touha překonat všechna ostatní zvířata. Můžete si představit tuto myšlenku vznikající v hlavě jednoho jedince, a pak se šířit. Tohle je umožněno, protože jsme vyvinuli jazyk. Nyní můžeme šířit smrtící víru tak rychle, že můžeme zemřít dlouho předtím, než si uvědomíme, jak moc jsme absurdní. Například můžeme být zcela přesvědčení o tom, že civilizace je potřebná, vznešená a nezpochybnitelná. Jestliže existuje problém ve společnosti, je zde jen proto, že někteří lidé mají problémy zapadnout do tohoto perfektního systému nebo nesprávného systému v méně rozvinutých místech. Například jsme přesvědčení, že chudé země je třeba rozvinout, a že bohaté země se stávají špatné, protože je špatní lidé ničí.

Lidé mohou být zvyklí slyšet něco takového. Takže ze zvyku již nemusí slyšet, co je vlastně řečeno. Některé citace z amerických encyklopedií: „Důležité kroky v růstu KULTURY zahrnují (1) vývoj nástrojů, (2) chov zvířat a pěstování rostlin, (3) růst měst a (4) rozvoj psaní“; „LIDSKÁ kultura se vyvíjela ve třech hlavních etapách. Tyto etapy byly založeny na (1) lovcích-sběračích, (2) zemědělské společnosti, (3) průmyslové společnosti.“ Myslíte si, že tyto kroky jsou nezbytné pro rozvoj lidské kultury? Samozřejmě, že ne, tyto kroky jsou důležité k určitým způsobům života, našim. Ukazuje se tak, že jsme dospěli k přesvědčení, že náš způsob života je jedinou možnou cestou pro lidstvo.

Tohle je to, co se stane pakliže někdo uvádí civilizaci jako synonymum lidstva. Děje se to po celou dobu, ale bez povšimnutí většiny lidí: „Lidstvo vytváří toxický odpad“, „Lidstvo je zodpovědné za znečištění ovzduší, vody a ničení ozónové vrstvy.“ Tohle je škodlivé zobecnění, protože šíří přesvědčení, že vinu za vše, co se děje civilizací nese lidstvo. Lidé si myslí, že tyto důsledky jsou zřejmé, protože ze zvyku vidí problém z velmi úzkého pohledu. Věří, že lidská povaha je špatná a musí být spasena nějakým druhem transformace, který nám udá nový evoluční krok.

Misionáři museli tvrdě pracovat na tom, aby domorodí lidé pochopili, že žijí ve stavu odsouzení, a že jejich jedinou záchranou bude uctívat pravého Boha a dodržovat správné zvyky: ty civilizované. Shledal jsem, že je velmi složité bránit civilizaci z neutrálního hlediska.

Ideologie civilizace

Ideologií civilizace je, že lidstvo žilo v živočišné říši po většinu ze své historie. V minulých

století se skutečně vyvinulo a překonalo svůj primitivní stav. Lidstvo vzkvétalo a vyžívalo se vznikem racionalizované sociální organizace, která nás vysvobodila z anarchie a umožnila výrobu ve velkém měřítku. Domorodci jsou příliš pomalí. Sotva dnes existují, protože jsou nižší a byli odstraněni. Naučili jsme se ovládnout přírodu a vyhrát přírodní překážky s naší vyšší inteligencí. Příroda má hodnotu jen, pokud je užitečná pro dobro lidstva, protože jsme ovládli tuto planetu. Způsoby života, které byly udržitelné, patří do minulosti. Jsme minulostí této etapy. Určitě zničíme sami sebe, ale vše jednou zemře. Je to cena pokroku.

Každý ví, že jediným problémem je exces devastace životního prostředí, ale můžeme tomu vzdorovat, pokud chceme: se vzděláváním, zákony a novými technologiemi. Mezi tím jsme otevřeli nové segmenty trhu prodáváním výrobků a ekologického přístupu. Takže můžeme současně vydělávat peníze a pomoci životnímu prostředí.

Lidské bytosti nemůžou žít bez civilizace. Lidé, kteří kritizují civilizaci jsou pokrytci, protože se nechtějí vrátit do džungle. Lidská povaha nás vede do záhuby. Člověk ponechaný sám sobě vedl ubohý a devastující život. Je úžasné, že přežila tak dlouho, a to je důvodem, proč jsme tak dlouho nebudovali nic velkého. Jediným vysvětlením je, že člověk je stále zvíře, nedosáhl své vyzrálé formy. Vytvořili jsme řadu fyzických a psychickým nemocí, ale také jsme vytvořili mnoho léků a zábav. Mezitím jsme zničili podřadné druhy, protože nemají žádný smysl. Nic nemůže zastavit civilizaci, je to osudem lidstva.

Ovšem: tohle je jen ideologie.

Kontrola

Civilizace vždy chtěla mít kontrolu nad přírodou. Ale je opravdu možné ovládat přírodu bez toho, aby byla ohrožena naše vlastní přirozenost? Ovládnání našich vlastních činů je podmínkou pro autonomii. Ale ovládnání jednání jiných, nejen oslabuje svobodu ovládnutých, ale také autonomii vladaře, který se stává závislý na této kontrole. Přirozené závislosti zachovávají přirozenou samostatnost na obou stranách vztahu. Umělé závislosti jsou deformace vztahu přirozené závislosti, rezervují pokrytí mechanismů jednání a vytváří nerovnovážné vztahy.

Problém je v rozdílu mezi hranicemi lidského jednání a jednáním přírody. Civilizace žije v iluzi, že větší kontrola nad vnějšími jednáními (jinými, životním prostředím) nutně přináší větší autonomii. Ale příroda si vždy najde způsob, jak nastolit rovnováhu tím, že nás posadí na naše místo. Náš nevyvážený vztah k přírodě nakonec dosáhne hranic. Civilizace tohle nazývá „konec světa“.

Víra v kontrolu nás odlišuje od jiných bytostí na této planetě. Myslíme si, že můžeme donutit druhy k plnění role, kterou jsme jim určili. Zvrátili jsme přirozený řád kontroly. Hlavním cílem kontroly je kontrola lidské přirozenosti. Touha se zbavit kontroly přirozenosti nám přináší ztrátu schopnosti rozlišovat mezi volným jednáním a podmaněným jednáním. Ztráta tohoto rozlišení je zdrojem krize naší identity. Nevíme, kdy jsme sami sebou.

Náš nepřítel je iluze, že existujeme pro ovládnání sebe samých a světa.

Konec civilizované kultury začíná právě teď

Většina lidí na této planetě trpí přijetím civilizované kultury, ale neví to. Věří, že trpí z nedostatku civilizace, aniž by si uvědomili, že žádné utrpení inherentní skutečnosti, že patří lidskému druhu, by nebylo problémem, jestliže by zde nebyla civilizace, která jej dělá problémem. Vytváříme naše nejhorší problémy, zatímco se snažíme „řešit“ naší lidský stav.

Současná „ekologická“ opatření existují pro zvěčnění civilizace, ne k její přehodnocení. Problém civilizace není devastace životního prostředí. Je to nežádoucí vedlejší efekt. Naše zřízení je neudržitelné, protože vyžaduje nekonečný růst, a ne jen devastaci životního prostředí. Můžeme dokonce žít v civilizaci, bez toho abychom zničili životní prostředí, ale nemůžeme v ní žít bez toho, abychom zničili naši lidskou přirozenost skrze domestikaci.

Nikdo nemůže být nucen opustit civilizaci. Nad to, expanze civilizace se neobejde bez násilí. Jak by kolonizátoři obnovili to, co sebrali zkolonizovaným lidem? Cena je příliš vysoká. Zastaví alespoň invazi a nechají si jen to, co již dobyli? Ne, nemůžou to udělat, protože na expanzi závisí. Pokud bojujeme o zákony, které jen redukují moc trýznitele, nezměníme příčiny, pouze účinky. Je to jako kontrola násilníků, aby se zjistilo, zda neznásilňují se zbytečným násilím.

Město není přirozené prostředí pro člověka; člověk se v nich necítí dobře. Obyvatele měst potřebují být rozptýlení pro zachování zdravého rozumu, a nebo musí pravidelně z města utíkat. Samo město je nesnesitelné. Je to jako žít v poušti, ale nějak budovat oázu. Pro vybudování oázy potřebujeme rozšířit poušť. My říkáme: „Podívej se na tuto oázu. Kdo říká, že je špatné žít v poušti? Nepřízpůsobiví lidé jsou ti, kteří nechtějí dostatečně pracovat (rozšířením pouště) na výstavbě oázy. Zdá se, že se jim líbí písek!“ Je to snadné říkat, jestliže jste v oáze.

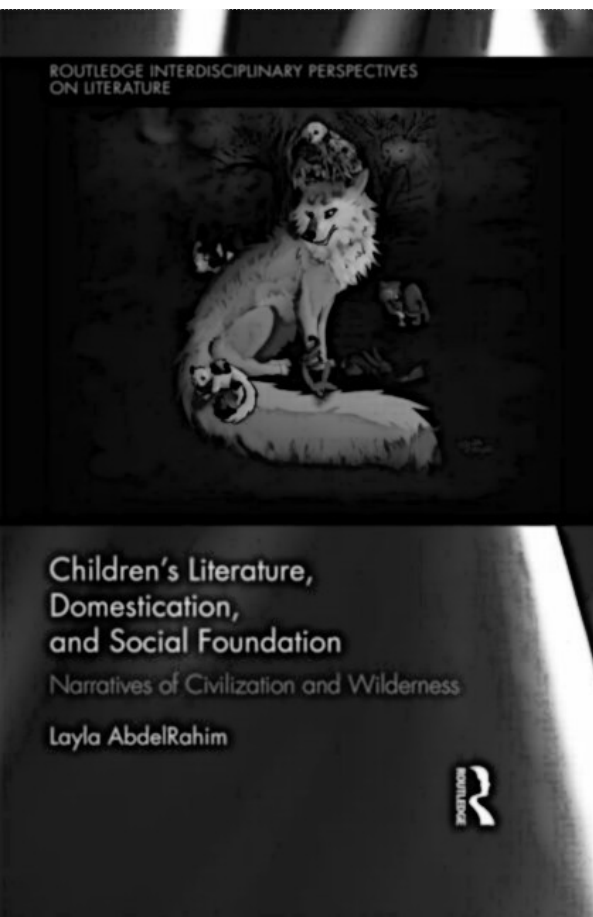
Pokud každý ví, že zde dojde ke kolapsu, proč nikdo nic nedělá? Je to jako říkat, „Není třeba zpomalit auto, protože jednoho dne narazí do zdi a pak se zastaví.“ Nikdo se zdravým rozumem by to neřekl. Můžeme ztratit jen jednu věc šlápnutím na brzdu: naší pýchu.

Nemůžeme se dostat ven s civilizace na vlastní pěst. Je to vězení, zejména pro mysl. A nejsou zde žádní „méně civilizovaní“ lidé žijící v civilizaci. Civilizace je tvořena různými kulturami žijícími na stejném místě za stejných zákonů. Jsme primáti snažící se žít ve městě, rozpad je vnitřní. Nefunguje a nebude nikdy fungovat tak dlouho, dokud budeme savci, kteří žijí ve stádech, spíše než bytosti, které žijí v úlech.

Není třeba deklarovat válku proti civilizaci. Civilizace v základu deklaruje válku proti přírodě. Ale vnímáme sami sebe jako oběti. Je to jako mlátit psa, dokud nekousne, a poté říkat, že pes je násilný. My jsme ti, kteří působí násilí. Jsme mírumilovní. Náš mír je zakoupen násilím, které nevidíme. Zahazujeme naše násilí tam, kde nemůže být viděno, s odpadky. Nemůžeme ukončit tohle násilí jeho prohibicí.

Musíme se vyrovnat s jeho zdrojem, a jeho zdrojem je to, co nazýváme civilizace.

Poznámka: Esej složena z příspěvků z blogu janosbiro-en.tumblr.com.

Příběh civilizace a divočiny: Ke kolonizaci

Takže, jak příběhy kolonizují naši představivost a jaké jsou následky? Kolonialismus je materiální manifestací socio-ekonomického a socio-environmentálního systému, který je založen na civilizované epistemologii. (1) Jak již bylo dříve uvedeno, obživy civilizovaných kultur jsou založeny na dravosti. Energie – z potravin, práce a vnějších zdrojů používaná při produkci – hraje kritickou roli v socio-ekonomickém paradigmatu, kde je pro dravce cílem maximalizovat výnos a zisk za minimálních nákladů, a to na úkor samotných zdrojů. Zdroje jsou nuceny vyvíjet a produkovat více, než zpětně dostávají, pracují za schodku. 16 Tento princip produktivity přebytku a výsledný schodek energie charakterizuje civilizované ekonomiky. Opět platí, že na rozdíl od jiných dravých zvířat, která přispívají k rovnováze v symbiotických společenstvích, jichž jsou nedílnou

součástí, lidská dravost má kořeny v odcizení od různorodosti, a v návaznosti představuje odcizení od rozmanitosti. Paradigma založeno na kořistnictví na úrovních schodku nutně vede k expansionismu.

Třídní systém, v němž se epistemologické třídy transponují do socio-ekonomických tříd, přináší kultury fixované na koncepční hranice a současně na vymezené materiální hranice. Toto je dalším příkladem, kdy se představa fyzicky zjevuje jako epistemologické a materiální hranice kladoucí skutečná omezení na znalosti, vývin, touhy a zkušenosti. Hranice zakazují volný přístup k prostoru a životním potřebám, a hrají klíčovou roli v ovládnutí rostlinných, lidských a ostatních zvířecích zdrojů, stejně jako času a prostoru.

Tento záměr ovládat zdroje energie vedl k vytvoření institucí soukromého vlastnictví, které strukturovaly nerovné vztahy moci a nerovná práva na vliv a svobodné rozhodování v samotné struktuře civilizované společnosti. 17 Jinými slovy hranice byly prosazeny

vlastnictvím a majetkem: uzamkly živé bytosti v klaustrofobických buňkách závislosti určených a omezených takovými kategoriemi, jako vlastnictví a zdroje. Proto, když si lidé zvolili domestikaci jako zdroj obživy, vzdali se cestování – nomádství a pastevectví, – a tak zavrhnli důvěru ve střídavost a rozmanitost, a zvolili si na místo toho sedavou existenci. Protože tento sedavý ekonomický systém funguje na schodku, neustále spotřebovává více než vrátí. V důsledku toho, prostředí nomádských či potulných a sběračských kultur, a současně vytváření potřeby pro neustálý růst v reprodukci lidských a jiných zvířecích zdrojů nevyhnutelně vedou k domestikaci populační explozi. 18

Je dobře známo, že zemědělská revoluce se vyznačuje náhlým růstem lidských měst. Jak bude probíráno v druhé kapitole, města jsou monokulturní prostředí. Jsou vytvářena pro jednu perspektivu jen jednoho druhu, z níž byly odňaty „cizí“ potřeby a formy života. Městské prostory jsou vydezinfikovány od divokosti, čímž podle své povahy vysoké (a rostoucí) hustoty, nemůžou být soběstačná. Je v nich vymýceno soutěžení, zatímco „užiteční“ zvířecí lidé jsou hustě koncentrováni v chovech mimo městské prostory, čímž je „krajina“ podrobena uspokojování potřeb a agendě jeho obyvatel, městu.

Toto vytváří paradoxní situaci, v níž civilizované společnosti závisí současně na sedavé omezenosti, expansionismu a nepřítomnosti. Je to systém kolonizace, v němž dravec žije na jednom místě, ale ovládá a konzumuje vzdálené krajiny. Kolonizace se sama představuje v parazitickém socio-ekonomickém paradigmatu, v němž se dravci daří oddalovat mechanismy, které regulují spotřebu a růst, konstantní potřebou kolonizace nových území.

Jinými slovy proces kolonizace začíná s ontologickým pojetím vlastnictví půdy a zdrojů, což vede k sedavému systému těžby práce, masa a prvků od životního prostředí, který neutváří nějaké společenství či krajinu. V symbiotickém systému parazit konstruuje svět jako cizí a zřizuje účinný systém vykořisťování, vlastnictví a kontroly, jenž v nepřítomnosti umožňuje parazitovi jednosměrně spotřebovávat energie. Pro úspěch v tomto projektu civilizace vyvíjela technologie, aby si usnadnila vykořisťování zmocněním se míst a subjektů, které chovatel, majitel a vykořisťovatel nemusí vidět, znát 19 a držet.

První z těchto technologií je tak technologie nepřítomnosti. V kontrastu od divočiny, kde jsou přítomnost a empatie rozhodující pro vitalitu, civilizace funguje na odcizení a nepřítomnosti. Vyžaduje fyzickou a emocionální nepřítomnost, avšak zahrnuje také metafyzické dimenze, neboť technologický vývoj je doslova spojen se smrtí. Konkrétně vzestup lovu, tedy zabíjení jiných pro jídlo, v období mladého paleolitu na Středním Východě, vedl některé lidské skupiny k vývoji loveckých technologií. Paleoantropolog Clive Gamble (v Ingold, 1997, str. 94) spojuje tento vývoj v loveckých technologiích s kolonizací, zatímco Richard Lee (1988) spojuje příchod lidského jazyka s nárůstem loveckých aktivit. Lov tak vedl k domestikaci, a tyto kultury záměrně a systematicky zabíjely pro obživu.

Vytvoření odcizení mezi tím, kdo způsobuje bolest a oběti, umožňuje frugivorům přecházet k pravidelnému sériovému zabíjení. V tomto ohledu poskytuje jazyk rámec pro ritualizovanou vraždu. Účelem jazyka je vytvářet normy kázáním předpojatých pojmů a

vzorců pro své použití. V tomto případě se jazyk liší od komunikace, – která je základem života, – stejným způsobem, jímž se nástroje odlišují od technologií. Nástroje a komunikace jsou neregulérní a reagují na momentální potřeby. Nevyžadují systém k zajištění normalizace a mají důležité místo v divočině. V kontrastu jazyk a technologie jsou systémy, které připouští ritualistické chování bez ohledu na potřeby nebo i navzdory potřebám. John Zerzan (2002, 2008) vysvětluje, že vynález jazyka a rostoucí lidské spoléhání se na symbolické myšlení jsou u kořene civilizovaného násilí. Abstraktní představivost poskytla prostředek pro lidské odcizení od reálného světa, který vrcholí v současných kulturách patologické závislosti na technologiích, virtuální realitě a představivosti. Symbolické myšlení a systémy představivosti jsou schopný jazykem a uměním (ale i politikou) rozvrátit smysli a nahradit skutečnost fikcí. Můžou nás přesvědčit, že například nemoci, utrpení nebo masové vraždy (válka) jsou energie života, nebo, že chudí třetího světa jsou chudí, poněvadž je to tím, co chtějí od života, a tak jsou spokojeni. Jinými slovy jsou symbolická kultura a abstrakce životně důležité prvky jazyka, neboť stanovují pravidla či gramatiku pro struktury, tvarování a ovládání našeho (ne)porozumění a (ne)komunikace. Touto gramatikou je technologie, která institucionalizovala utrpení a rituální zabíjení ulehčením emocionální vazbě z – a umožněným vytváření identity na základě – nepřítomnosti a představivosti.

Ve volné přírodě je empatie regulačním mechanismem, jenž závisí na přítomnosti a porozumění. Jeho funkcí je minimalizovat zabíjení a bolest, čímž nepřetržitě zajišťuje obtížně zabíjet druhům, jejichž místo ve společenství života bylo historicky mezi pacifisty. V kontrastu jazyk a symbolická kultura vytváří potřebný distanc. Takže civilizovaní lidé masožravci mohou plakat, když si vyprávějí o umírajících dospívajících například ve fiktivní novele *The Fault in Our Stars (Hvězdy nám nepřály)*. Čtenáři, včetně těch bombardovaných a kolonizovaných bohatým bílým severem, mají lítost nad fiktivními bílými, severoamerickými lidmi, když jsou postiženi protichůdným systémem kolonizace známým jako rakovina. Současně umožňují tyto technologie nepřítomnosti civilizovaným zůstat slepými a hluchými k nařikající matkám ztrácející své děti na jatkách, a k matkám, které ztrácí požitky ze svého dítěte, když jsou zabity navzdory touze po životě. Civilizovaní masožravci zůstávají klidní, když se zabořují do smaženého masa beránka s vidličku a žvýkají mrtvé. V prázdnotě světa, jež jsme zpustošili, nepláceme kvůli životu, pro něhož jsme vytvořili kult nepřítomnosti a mrtvých.

Tento směr konvergovaný jazykem, loveckou technologií a symbolickým myšlením je genézí lidstva. Civilizovaný příběh koreluje moderní lidské identity s dokumenty, literaturou a teoretizováním. Opět platí, že tento příběh konstruuje tyto vlastnosti jako neodmyslitelné a výlučně lidské (např. Chomsky, 1957 a 1972). Také jsou tyto vlastnosti představovány tak, že poskytují lidem výhody, které činí kvalitnějšími jejich reprodukční strategie a přežití. Čímž jsou lidé odlišeni a odděleni od ostatních zvířat, a to nejen epistemologicky, jak je popsáno v předchozí kapitole, ale také ontologicky.

Od zrodu jazyka se tah na divočinu stal jednou cestou odcizení, civilizace a nakonec literatury. Více než metaforu poté literatura tvoří samotné jádro civilizovaného života.

Tvrdila bych, že civilizovaný život samotný je literatura, neboť jazyk a gramotnost také poskytl prostředky pro ustanovení vlastní legitimace a replikace civilizované epistemologii. První kapitola této knihy do hloubky prozkoumává tyto mechanismy, zejména francouzský filozof Jean-François Lyotard's (1984) poznamenal, že „velké příběhy legislativy“ jsou prostředky, jimiž nepravda nebo fikce mohou být znovu vytyčeny nad realitou. Současně nás to přivádí k druhé technologii, zejména té, která stanovuje a šíří tyto příběhy.

Nedávný výzkum přinesl do článků a příběhů některé fascinující vhledy mechanismů kulturní reprodukce. Jack Zipes (2009) tvrdí, že příběhy fungují dobře jako mémy. Konkrétně nás plní informačními jednotkami, v nichž hrají roli kulturní geny. Zipesovi závěry jsou založeny na jeho studii o historii evropských lidových příběhů, vývoji lidského poznání, obdobně jako na jeho výzkumu (psaní) dětské literatury. Tento průsečík drbů, literatury a biologie poskytuje svazek pro úspěšné šíření civilizovaných principů, kde technologie psaní hrají klíčovou roli při kolonizaci lidských myslí a tužeb civilizovanými mémy. Nicméně znovu platí, že tyto technologie jsou zakořeněny v zemědělské revoluci. Ve skutečnosti podle Waltera Onga (1982, 1986) a Jacka Goodyho (1986, 1977, 1987) potřeba psaní, která vznikla se zemědělstvím, stratifikovala společnosti, když úřady započaly evidenci, aby zavázaly dlužníky k nerovnému vlastnictví a vykořisťování. Jazyk a symbolická kultura poskytla gramatiku struktury směnného kurzu pro symbolický kapitál. V tomto ohledu zahrnuje gramatika systém pravidel, jenž standardizuje jednotné uplatňování dříve odvozených formálností, čímž zajištěný výsledek sociálních interakcí ve třídě a mezi třídami zůstává stabilní a pod kontrolou. Tento systém poskytuje stanoviska pro nerovnou výměnu v ekonomice individuálního úsilí a sociální ekonomice.

Jazyk se tak úzce podílí na socio-environmentálním paradigmatu a kultuře obživy, když jeho pojmy a gramatika infiltrovávají naše mysli, a tím je mění v raném věku (Chomsky, 1957, 1972, Goody, 1968, Ong, 1982, 1986), přičemž gramotnost zajišťuje, že příběhy, které strukturují naši socio-environmentální ekonomiku, zůstávají zakotveny. V tomto ohledu představují lidé úložiště příběhů, jež je kolonizují. Čímž sami sebe reprodukují a vzdělávají děti jazykem a civilizovanými příběhy, které zajišťují vlastní šíření domestikaci a humanismu.

Francouzský sociolog Pierre Bourdieu (1990) vysvětluje, jak se tento mechanismus podílí na procesu kolonizace nebo začleňuje kulturu a ideologii. Zkušenosti a informace jsou podle něj zakódovány v těle a ovlivňují lidi trvalými dispozicemi. Informují jejich volby a chování, a obvykle je vyzývají jednat podle sociální skupiny, do níž patří. Pakliže každý člověk doslova pojímá jeho vlastní zkušenosti a jeho předků, stává se spojen s tímto kulturním dědictvím, a prostřednictvím těchto dispozic, vírou, citěním, činěním a myslí se stává součástí ekonomického úsilí, úsilí, jehož by bylo potřeba v divočině k (znovu)objevování nových řešeních na nové příležitosti. Bourdieu tento sled historie a antropologie nazývá *habitus*. To, co tento proces kolonizace dělá účinným je *doxa*, jelikož tím pokračuje poznání a přesvědčení, že znalec nemá potřebu, aby aktivně věděl, že ví nebo má, a tak zůstává ve stavu samozřejmosti a zatemněnosti.

Ekonomické úsilí je mechanismem, jímž civilizace reprodukuje své kulturní a společenské

instituce. Namísto činění nových rozhodnutí, která jsou založena na základě přítomnosti a zdravém pochopení reality, člověk ekonomizuje úsilí, a *habitusem* a *doxou* znovu-stanovuje již zavedené kulturní a společenské vzorce chování zaváděním závěrů rozhodnutí a odvozených vzorců, jež člověk nemusel zažít, ale který přesto byly zapsány do našeho těla *hexisem* – nebo-li způsobem, jímž se člověk sám nese, pohybuje a interaguje spolu s něčím prostředím. Právě proto, že *doxa* zůstává znalci neznámá, celý mechanismus akulturace zajišťuje permanentnost minulosti, přesto, že byl zpochybněn touhami a praxí, nicméně ponechává prostor pro překvapení.

Jak již bylo dříve uvedeno, civilizovaný příběh je postaven na klasifikaci. Čímž tělo nebo *corpus* pojímá sociální kapitál spolu s epistemologií, *doxou*, *habitusem* a omezeními pro přesun a přístup ke zdrojům obživy. Toto ztělesnění civilizace lidskými zvířaty vysvětluje, že příběh je soudržný. Takže se stáváme vektorem dialektických sil a zároveň konzervatismem, a když toužíme po divokosti a změně, pře-nařizujeme permanenci. V tomto procesu rozšiřování příběhu naše těla a esprit 20 zaopatřují sešit, do něhož civilizace vrývá svůj text.

Pro úspěšné kolonizování svých zdrojů potřebuje civilizace modifikovat své vnitřní krajiny tak, aby ochotně sloužily potřebám kolonizátora za vysokou cenu pro sebe, 21 a to jak v ohledech energie, tak v ohledech ztráty empatie, pochopení a kvality zážitků. Jak je již dříve probíráno, zdroje jsou nuceny vytvářet nadhodnotu produktů nebo masa pro jejich vlastníky/spotřebitele za minimální cenu. Tento systém modifikace lidského divokého chování a systematického vkládání civilizovaných informací a schémat pro (ne)morální chování a různé etické postoje, které jsou zakořeněné v odcizení a apatii, jsou jedním z nejvýznamnějších rysů civilizace a jsou kritické pro její profilaci.

Má kniha *Wild Children – Domesticated Dreams (Divoké děti – Domestikační sny –2013)* do hloubky prozkoumává, jak instituce domestikace, známé jako vzdělání, vytvářejí dravé tělo *hexisu*, *habitusu*, snů, myslí a praxe podle uniformovaných standardů. Není zde prostor pro tuto analýzu, nicméně je důležité si uvědomit, že literatura hraje kritickou roli v tomto projektu vštěpování civilizovaných formulí, a to je tématem této knihy. Má analýza knihy *Where the Wild Things Are (Kde divoké věci jsou)* Mauriceho Sendaka v kapitole první odhaluje toto spojení mezi vzděláváním, domestikací, násilím a kolonizací. Co je skutečně prezentováno jako posilující a osvobozující příběh je ve skutečnosti příběhem domestikace. Předává poselství, že divoké dítě se dostane trestu popíráním potravy a lásky, ale zabije-li divokou bestii ve svých představách a tak vymýtí divokost v sobě, dostane odměnu za to, že odejde zpět do nynějšího vydezinfikovaného domu.

Tento příběh je líčen jako normální – i láskyplné – rodinné vztahy, v nichž se trestá, odlučuje a domestikuje. Kromě toho, logika, na níž je tento příběh postaven je těmi následky – stavem, jenž vyjadřuje jak koncept sekvence (kontinuity) a trestu. Civilizované premise tak činí znalosti chrono/logické, které přidávají další rozměry systému kontroly času a prostoru, a to násilí. Tento příběh je tak postaven na logice násilí. Příběh provádí čtenáře krok za krokem sekvencí událostí, které začínají s tím, že kluk je divoký. Divoký kluk postupuje přes fázi, kdy mu jeho rodiče úmyslně působí bolest učením. On pak zabije divoké bytí a nakonec je integrován do této nynější čistoty, domestikovaného prostoru a

dostává jídlo. Ztotožněním se s tímto protagonistou, publikum sympatizuje s násilím jeho domova. Tímto empatickým spojením čtenářů, čtenář přijímá kolonizaci potenciálního fiktivního příběhu o kolonizaci jeho prostředí a tak také našeho. Příběh infikuje a dobývá divokost uvnitř, stejně tak jako divočiny vně. Stejně jako u ostatních příběhů o získání moci, moc někdo získává na úkor druhých, přičemž nakonec kolonizuje nás všechny.

Tento svazek domestikace, kolonizace a literatury je také zřejmý v jiných dětských knihách. Například v novele *Anne of Green Gables (Anna ze zelených vršků)*, probíráno v třetí kapitole, se původně odsunutý sirotek v Novém Skotsku dostává do popředí souhlasem se podílet na kolonizaci krajiny. Příběh pomíjí informace, že krajina byla ukradena původním lidem a nelidským populacím pro agrární účely, aby sloužila bílým osadníkům, čímž se ukazuje kolonialismus z perspektivy kolonizátorů: je líčen jako něco dobrého a jako něco, o co usilovat. Anně se dále více daří očekávaným dodržováním její ženské třídy a rozhodnutím zůstat s rodiči adoptivní rodiny a známým, namísto prosazování svých vlastních snů a naplnění vlastního účelu. Je tak kolonizována jako ženský zdroj pro účely reprodukce a poskytování péče.

Dalším dobrým příkladem tohoto příběhu je novela *The Secret Garden (Tajemná zahrada)*. V této novele se mladý bílý kluk vládnoucí třídy uzdravil a daří se mu obětováním se, které v jeho prospěch učinila rolnice a osiřelé děvče. Také další dětskou knihou je *The Wind in the Willows (Vitr ve vrbách)*, jenž pozitivně zobrazuje bohatého žabáka, který může využívat a zneužívat dělnické třídy děvčat, aby si užíval svobody, zatímco jiní pracují a zůstávají na svém místě, status quo.

Existuje mnoho příkladů toho, kdy humanistické příběhy selektivně konstruují lidstvo a zplnomocňují člověka na úkor nelidí, nebo toho, kdy feministické příběhy o zrovnoprávnění zakrývají skutečnost, že jejich zájmy jsou obklopeny segregací a útlakem jiných, a tím nepřímo sebe samých. Je to tento řetězec zneužívání, který je založen na rase, pohlaví, sexuální orientaci, rodinném (patriarchálním) stavu, druhu, etniku, třídě, ad infinitum, jenž zajišťuje přetrvávající spotřebu a kolonizaci životů a divočiny. Prozkoumávání těchto příběhů „osvobození“ z hlediska divočiny ukazuje, jak hluboce humanistická epistemologie spřádá násilí do samotného rámce, a to nejen pro poznávání světa, avšak také pro vztah k němu a představování si jej.

Poznámka: Tato esej je výňatek z úvodu knihy *Children's Literature, Domestication, and Social Foundation: Narratives of Civilization and Wilderness (Dětská literatura, domestikace a sociální zázemí: Příběh civilizace a divočiny – 2015)*, kterou napsala antropoložka Layla AbdelRahim.

AbdelRahim v této knize, která je studií dětské literatury jako znalostí, kultury a sociálního zázemí, přemostuje propast mezi vědou a literaturou, a zkoumá propojenost fikce a reality jako vzájemně působivé/vlivné cesty. Kniha svým průzkumem ukazuje, jak je civilizovaný život určován segregací, domestikací, chovem a ochuzováním, a na druhé straně přednáší, že život v divočině je nekonečnými možnostmi zažívání světa skrze rozmanité společenství života. AbdelRahim spojuje příběhy civilizace a divočiny v dialogu mezi sebou navzájem, a sleduje jejich projev v různých naukách a knihách napsaných pro děti i dospělé, přičemž analyzuje manifestaci fiktivních příběhů v reálném životě.

Svým obsahem není překvapivé, že autorkou této knihy je Layla AdelRahim. AbdelRahim je svou kritikou zaměřena na domestikaci či civilizaci coby nutně utlačovatelských a represivních systémů. AbdelRahim ve svých pracích využívá řady různých výzkumných metod a oborů pro pochopení domestikace, civilizace, divočiny a našeho místa ve světě, a tak pro pochopení a snahu odstranit politické, sociální či socio-environmentální hierarchie, které AbdelRahim ukazuje jako parazitické a nefunkční civilizované systémy.

(1) Abyste pochopili, co přesně AbdelRahim míní „civilizovanou epistemologií“ či „civilizovanou ontologií“ je potřeba číst další její práce.

Vybuduje se civilizace jednoduše znovu sama?

Derrick Jensen

Mám na to několik odpovědí. První je, že ne, to je okamžitá reakce. Snadno přístupné zásoby ropy jsou pryč. Nikdy nebude jiný věk ropy. Nikdy nebude jiný věk zemního plynu. Nikdy nebude jiná doba železná nebo bronzová. Dále, nikdy nebude – nebo ne velmi, velmi dlouhou dobu – vysokých lodí, například proto, že lesy jsou pryč. Tato kultura byla zničující natolik, že zde nebude základ, na němž by mohly být postaveny podobné civilizace. Ornice je pryč. Ne, nikdy nepřijde další vzestup jiné civilizace jako je tato. Mohou zde být – za předpokladu, že lidé přežijí – některé drobné civilizace, avšak nikdy nebude jiná jako tato.

Za druhé, skutečně si nemyslím, že je to správná otázka. Je to jako probudit se uprostřed noci a slyšet křik své rodiny, když je mučena, a poté se podíváte a vidíte vraha stát nad vaší postelí. Otočíte se na osobu spící vedle vás a řeknete, “Miláčku, drahoušku, jak můžeme zajistit, aby sekerový vrah zítra nemohl proniknout do našeho domova?” Právě teď máme krizi a musíme se s tím, že je krize vypořádat. Kéž bychom měli ten luxus se starat o to, zda civilizace opět začne růst v budoucnu, ale nemáme takový luxus. Právě teď je třeba zastavit tuto kulturu před zabíjením planety a nechat na lidech, kteří přijdou poté, starat se o cokoliv, co znovu povstane.

Tato otázka mě připomíná jinou, na níž jsem se jednou zeptal: “Kolik času myslíš, že nám zbývá?” Ukázal jsem na osobu vedle ní. “Předstírejme, že ona je mučena v té místnosti tamhle. Můžeme slyšet její křik. Jak dlouho to bude snášet před tím, než začneme jednat? Kolik času bychom měli dát mučitelu, než to zastavíme? Existují nespravedlnosti, které se odehrávají právě teď. Dvě stě druhů dnes zemřelo. Otázkou je, co můžeme udělat k jejich ochraně právě teď. Pokud uvidíme tyto nespravedlnosti, musíme to zastavit.

Civilizace potlačuje váš růst: Obrana primitivismu z obvinění ableismu

Úvod

Anarcho-primitivismus je často líčen, že jeho kritika není schopna poskytnout dostačující zabezpečení pro osoby se zdravotním postižením; údajně si „vyžaduje nepostižená těla pro svou ideální společnost“, a je tak vnímána jako neodmyslitelně ableistický postoj (Ben-Moshe, Nocella, & Withers, 2012, str. 216).

Předložím naopak, že anarcho-primitivismus obhajuje společnost, která by zabezpečila úplnou

prosperitu lidem s celou řadou schopností, a že civilizace sama působí jako destabilizující síla. Je to civilizace, která efektivně zpomaluje náš růst a činí mnoho z nás postiženými; je to civilizace, která zužuje škálu našich smyslů, zmenšuje náš svět a naše obzory, a upírá nám možnost zažít celistvé využívání našeho těla.

Standardizace masové společnosti nutně určuje větší počet lidí jako „neschopných“, pakliže se nepřizpůsobí úzce předepsanému rámci. „Běžná škála“ lidské variability se zcvrkla, a ti mimo tuto škálu jsou stigmatizováni, patologizováni, léčeni a ovládáni. Civilizovaná řešení žít s lidmi různých schopností, nakládá s velkými segmenty lidí jako s rozbitými hodinkami, které potřebují nové díly a regulární opravu. Tento přístup je přiřaditelný standardnímu operačnímu postupu civilizace chápání každého lidského problému jako technického problému; to nám umožňuje plnit svou povinnost pečovat o ty kolem nás vývojem nových produktů, nabízení nových služeb a budování nové infrastruktury. Potřeba vztahů je vymýcena. Tímto způsobem nám civilizace umožňuje *nestarat se o ostatní*, kteří mohou potřebovat pomoc, což znamená, že umožňuje ostatním se o nás *nestarat*, když potřebujeme pomoc. Civilizovaná řešení určována lidem s celou škálou schopností jsou horší než vnímaný problém. Tato řešení jsou mimo kontrolu technologické eskalace s trajektorie, která se v současné době řítí k transumanismu. Ten nepředstavuje striktně nenávist a odpor k postiženým tělům, ale k tělům jako takovým.

Obvinění z ableismu

První a poslední slovo má Anthonyho Nocella v *Earth, Animal, and Disability Liberation*:

The Rise of the Eco-Ability Movement, v knize, již vydal spolu s Judy K.C. Bentleyovou a Janet M. Duncanovou. V úvodu knihy Nocella tvrdí, že „zelení anarchisté vnímají lidi s postižením jako přítěž soběstačné komunitě“ (Nocella, Bentley, & Duncan 2012, xvi). A v jeho závěrečné kapitole Nocella říká, že „zelení anarchisté a primitivisté tvrdí, že ti, kteří mají postižení, identifikovaní jako nedostatečná společnost, budou umírat pro jejich nedostatkové schopnosti přežít v přírodě nezávisle na technologiích a dalších lidech.“ Tvrdí, že „zelení anarchisté obhajují přístup přežití těch nejsilnějších“, a že „prosazují společnost, která by selhávala v uspokojování potřeb se zdravotním postižením“ (Nocella 2012, 245). A. J. Withers pravděpodobně nevehementnější hlas *Earth, Animal, and Disability Liberation*, řekl, že „osoby se zdravotním postižením jsou v rozporu s primitivistickou myšlenkou“, a že „anarcho-primitivismus je zásadně ableistický“, a že „tato utlačovatelská ideologie nemůže být souladná s ideou sociální spravedlnosti“ (Withers 2012, 121). Pro zesílení slov Withers varuje: „Primitivistický ideál představuje to, kde by byli lidé s postižením zabití... Musíme být odstranění pro vytvoření jejich utopie“ (Withers 2012, 120).

Útok ableismu Nocella a Witherse varialibizuje téma. Vyplňuje variantu žíravého útoku takových jako Noam Chomsky a Murray Bookchin, že anarcho-primitivisté jsou v úmyslu či praxi genocidní. Chomsky řekl o anarcho-primitivistech, že „co požadují je největší masovou genocidou v dějinách lidstva“.

Otupěné smysly, ponížená těla

Ekofilozof David Abram tvrdí, že „na rozdíl od jídla a dýchání jsou smysly naším nejintimnějším propojením se živou Zemí“ (Abram 1997), a varuje před „civilizovaným znevěhodněním smyslů“ (Abram 1988). Bud' prostřednictvím atrofie, která přichází z nedbalostí, nebo každodenním útrapou, která je téměř nevyhnutelná v civilizované společnosti, byla plná škála lidských schopností omezena a naše smysly zmenšeny; schopnosti, které byly samozřejmostí jsou nyní výjimečné nebo dokonce úplně postrádané. Je téměř nemožné, aby civilizace unikla bez úhony; civilizace sama destabilizuje.

Vezměme si zrak: bylo zjištěno, že myopie (nebo-li krátkozrakost), která se vyskytuje v rozmezí mezi 0% a 3% u populací lovců-sběračů, je ve většině případů poměrně vzácná. V závažnějších případech může být vymezena na jednoho z tisíc. Ale, „když jsou běžné podmínky moderní civilizace přidruženy lovecko-sběračskému životního stylu“, míra myopie může rapidně narůst na úroveň průměru západní populace během jedné generace (Cordain, 2002). Pro srovnání, v roce 2010 Národní oční institut (National Eye Institute) oznámil, že míra myopie ve Spojených státech je 23 procent, a předpokládá se, že bude i nadále stoupat s nepředvídatelnou budoucností. Toto bylo částečně přisouzeno nadměrné „pasivní práci“ (věcem, jako je čtení, sledování obrazovky); náš obzor se zúžil z prozkoumávání celé savany ve snahu číst osvětlené obrazovky.

Vědci v Austrálii nedávno zjistili, že „sledování obrazovky má potenciální negativní dopad na sítnici mikrovaskulární struktury“ (Gopinath, et al. 2011, 1233). Zatímco je dobře známé, že je sedavé chování a sledování obrazovky spojeno s kardiovaskulárním onemocněním,

vědci v Sydney zjistili, že takové chování negativně ovlivňuje i mikrocirkulaci oka, a proto může mít za následek zhoršené vidění. Zajímavé je, že děti, které tráví více času venku, vykazují menší zúžení sítnice asteriol. Avšak sama fyzická aktivita údajně není zcela přikloněna k tomuto zjištění, neboť účast v halových sportech neposkytuje stejnou výhodu jako venkovní aktivity.

Nejen, že se náš životní styl a naše oči změnily, ale okolní prostředí jakbysmet: „jen 40% Američanů žije, kde je v noci dostatečně velká tma pro lidské oko pro přechod od čípkového k tyčinkovému vidění“ (Longcore, T. & Rich, C., 2004, 192). To znamená, že u mnoha z nás naše oči působí v rámci umělého úzkého rozsahu; to je podobné jako neschopnost natáhnou něčí končetiny.

Vezměme si pohyblivost: V *Energy and Equity* Ivan Illich osvětlil, že moderní cestovatel byl „zbaven používání svých nohou“, čehož je důsledkem, že chůze často již není požadovanou možností; letadla, vlaky a automobily byly rozšířeny lidmi po obrovských vzdálenostech a postavily fyzické bariery v cestě chodce (Illich 1974, 48). Illich se zabývá ztrátou možnosti používání něčích nohou, a tím, jak technologický vývoj učinil nohy nedostatečnými, zatímco antropolog Tim Ingold líčí, jak obuv fyzicky mění nohy způsoby, že snížily jejich schopnosti. Prohlašuje, že „lidská noha se svým relativně imobilním palcem má vše, ale ztratila svou původní funkci chápavosti“ (Ingold 2004, 317). V kontrastu častěji holé nohy domorodých lidí řekl „sbírají ze země s téměř manipulační přesností“ (Ingold 2004, 334).

Jedním důležitým požadovaným bodem aktivisty za práva zdravotně postižených osob je, že postižení není nutně určováno přítomností tělesného postižení. Spíše, postižení je často uvaleno na jednotlivce společností. Masová společnost je nutně standardizovanou společností, kde je běžná škála lidské variace uměle zúžena.

Tato patologizace přirozené lidské variace je evidentní v nedávné diskusi kolem nedávno vydané DSM-5. Kritici tvrdí, že DSM-5 „bude zhoršovat diagnostickou inflaci, zvýší nevhodnou léčbu, vytvoří stigma a způsobí zmatek mezi kliniky a veřejností“ (Frances, 2005). DSM do značné míry existuje pro onálepkování lidí, klasifikaci a kategorizování, a s každou novou verzí, co prochází jako „normální“ nebo dokonce „zdravé“ se zmenšuje. Lidé jsou ve stále větší míře dohánění k léčbě.

Ale je tu určitá libovůle, co se považuje za normální. Je to jeden z nejdůležitějších přínosů aktivistů za práva zdravotně postižených. Dokonce emocionálně pojmáná diagnóza jako je schizofrenie, a život se slyšením hlasů, nutně nemusí být chápána jako patologická nebo vyžadující odborné vyšetření. Oryx Cohen poukázal na to, že příznaky spojené s psychózou jsou zkušeností přibližně 1 z 10 lidí v průběhu života, a to je zhruba na stejné úrovni jako výskyt leváctví. Cohen tvrdí, že je často základním činem označovat zkušenosti jako slyšení hlasů jako symptomy, jako patologické, a jako důkaz nemoci, což je alespoň částečně tím, co činí takové zkušenosti nebezpečné; lidé jsou přesvědčováni těmi v pozici autority, že je něco s nimi (Levine, 2013).

Nepřítomnost těchto profesionálních tříd a těchto diagnostických kategorií se stávají silou pro ty, kteří žijí mimo civilizaci. Člověk jednoduše nemůže být zamítnut jako schizofrenik

nebo nemocný, nebo jako blázen, ale spíše musí být potřebně léčen jako jednotlivec; navíc to není „léčba“ v profesionálním slova smyslu, ale spíše péče nějakých vrstevníků.

Osobní identita: politická identita

Přesto, že jsem se výše představil v obraně anarcho-primitivismu a naznačil, že nabízím největší vyhlídku společnosti, která umožňuje co největší rozkvět, je pravděpodobné, že to nebude tišit kritiky. Ve skutečnosti je to vystavováno riziku vyprovokování většího odsouzení. Potíž s předchozí částí pro ty zúčastněné v nově vznikajícím oboru ekodovedností, a pro alespoň některé aktivisty za práva zdravotně postižených je, že se tak ukazuje postižení jako obecně negativní, a jako něco, čemu je se třeba vyhnout, pokud je to možné. Pokud ukazujete nějakou formu postižení jako na negativní, jeví se to, že se sami vystavujete obvinění z ableismu; je to interpretující tak, že nechcete, aby existovali „tito lidé“.

Chybou je, že takový kritický pohled vylučuje zdravotně postižené (nebo snižuje jejich počet) jako ekvivalent k odstranění určitého druhu člověka nebo celé populace lidí. Říkat, že:

„Nižší míra zdravotního postižených je vhodnější vyšší míře postižení.“

se interpretuje jako:

„Svět s menším počtem lidí se zdravotním postižením je vhodnější světu s větším počtem lidí se zdravotním postižením.“

což se v obratu považuje za morálně na stejné úrovni k prohlášení takovému jako:

„Svět s pár černými lidmi je vhodnější světu s větším počtem černých lidí.“

„Svět s méně homosexuály je vhodnější světu s větším počtem homosexuálních lidí.“

Zatímco poslední dvě prohlášení jsou jasně nepřijatelná, první prohlášení – vyjádření touhy po snížení míry postižených – není. Je hrubou chybou, aby tato prohlášení byla funkčně rovnocenná. Pro lepší způsob, jak pochopit první prohlášení, by se s ním mělo zacházet na stejné úrovni jako s:

„Svět s menším počtem obětí násilného napadení je vhodnější světu s větším počtem obětí násilného napadení.“

Záměrem není, že oběti násilného napadení je třeba odstranit, nebo, že tu není místo pro „tyto lidi“ ve světě, nebo, že musí zemřít pro uskutečnění něčího politického ideálu.

Pointou je, že světu s méně případy násilného napadení je třeba dát přednost. Pokud můžeme zabránit násilnému napadení, pak bychom to měli udělat; zabránění násilného útoku není nutné chápat jako bránění určitému typu člověka od příchodu na svět.

Dalším způsobem, jak to vysvětlit je, že zdravotně postižení by neměli být chápáni jako nezbytný komponent něčí osobní identity; spíše nahodilý. Při použití osobního příkladu,

jestliže by Charcot-Marie-Tooth byla odstraněna před mým narozením, neznamenalo by to, že bych nikdy nepřišel na svět; znamenalo by to, že bych přišel na svět bez konkrétního onemocnění. Měl bych z toho prospěch, ne újmu.

Tento chybný způsob pochopení postižení má několik velmi vážných následků. Fakticky znemožňuje přijetí opatření k zabránění různých útrap, nespravedlivě stigmatizuje ženy, které se rozhodly potratit postižený plod, a mohl by být rozumně extrapolován jako opozice vůči téměř jakémukoliv opatření pro veřejné zdraví.

Povinnost péče: Dělbá práce není vzájemná pomoc

Tvrdil jsem, že anarcho-primitivismus poskytuje celistvý rozkvět lidem se širokou škálou schopností, a že civilizace lidi destabilizuje, a to buď brutálním tělesným postižením, nebo umělým zúžením škály normálního chování. Nicméně, tohle nevyjímá nutnost poskytovat a přijímat péči. Jelikož se lidé nevyhnutelně odlišují ve svých schopnostech, každý bude potřebovat pomoc v určitém okamžiku svého života, nevyjímaje když jsou mladí, když jsou staří, a v různé míře a v různých kontextech ve všech ostatních částech života. Jak postižení a/nebo ekodovednostní aktivisté poukazují na to, že „postižení... by mělo být vnímáno jako normální stav věcí“ (Ben-Moshe, Nocella, & Withers, 2012, str. 211). Normální, přinejmenším v tom smyslu, že všechny životy zažijí postižení a všechny životy budou zahrnovat péči o druhé.

Máme povinnost se starat o jiné. Doufám, že tento obecný výrok může být široce odsouhlasen. Je otevřenou otázkou a předmětem sporu to, co tato povinnost od nás vyžaduje, a jak plnit tuto povinnost. Povinnost se starat, například nutně nezaobírá povinnost zdržení se poškozování jiných. Naše touha starat se o jiné, může být narušena v případě, že máme k dispozici pouze prostředky zatěžující velkými náklady ostatní. Například, neměl bych brát orgány od neochotného zdravého člověka pro zaopatření několika dalších. Takže jsou tu hranice v tom, jaké kroky můžeme udělat pro péči o lidi. Je to stejná logika, která nutí mnohé oponovat pokusům na zvířatech, a to i v případě, kdy mohou přinášet nějaké výhody.

Avšak kritikům se nějak podařilo splést si civilizovanou dělbu s anarchistickou vzájemnou pomocí. Například, A. J. Withers se ptá: „Co se pak stane se zdravotně postiženými, když se odstraní technologie a dělba práce? Mnoho postižených lidí se spoléhá na vzájemnou pomoc a formu pomoci od druhých... zrušení pracovních rolí... by znamenalo, že mnoho postižených lidí zemře“ (Withers 2012, 119).

Dělba práce je aktivní znequalifikování populace, a v mnoha ohledech dělá nemožnou vzájemnou pomoc. Znequalifikovaní mají často málo, co nabídnout, mimo velmi specifický kontext, a dokonce v této souvislosti to, co mohou nabídnout je často komodifikováno, spíše než svobodně poskytnuto. Lékaři a terapeuti podávají léčiva a léčení schizofrenici nejsou součástí vzájemné pomoci bez ohledu na výsledky. Dělbá práce slouží kapitálu, zatímco vzájemné pomoci slouží lidé; to je téměř v protikladu. Ve skutečnosti ti, kteří agresivně pojmají dělbu práce, by mohli být sami do jisté míry definováni jako postižení. Simon Fairle (2012) sám sebe popsal jako „netechnického“, vyjádřil tím nedostatek určitých

dovedností a schopností.

Existují také přesvědčivé důkazy ve fosilních nálezech o raných lidech pečujících o nemocné a zdravotně postižené ve svých komunitách. Ve své knize *The Wisdom of the Bones* popisují paleontologové Alan Walker a Pat Shipman vykopané pozůstatky patřící jednotlivcům starým 1,7 milionů let, kteří měli komplikovanou nemoc v důsledku bolestivých, oslabujících krevních sraženin. O tyto osoby bylo neodmyslitelně postaráno ostatními. Byli závislí na druhých pro opatření vody a jídla, stejně tak byli ochráněni před dalšími hrozbami, jako jsou volně žijící zvířata. Walker a Shipman píší, že „jejich kosti jsou dojemným svědectvím o počátcích společenskosti, silných vazbách mezi jednotlivci“ (Walker & Shipman 1997, 167). Stejně tak byly objeveny vzorky neandrtálců, jenž vykazují známky artrózy. Ronald Wright tvrdí, že tito „čteně zmrzačení jedinci... byli očividně podporováni po léta jejich komunitou“ (Wright 2005, 20).

Nemělo by být také přehlíženo, že mnoho nelidských zvířat také pečuje o své nemocné a zdravotně postižené; Marc Bekoff zjistil, že některá dokonce uctívají jejich mrtvé. Povinnost se starat o ostatní, nemocné, zdravotně postižené nebo staré, může být a bylo naplněno mimo hranice civilizace a bez odpovídajících zařízení.

Kouzelná slova a směny

Nocella, Bentley a Duncan (2012) dobře shrnuli, že „nekontrolovatelná touha po technologiích může být zradou, která může způsobit destruktivní zpětný efekt“, ale podporují používání „obnovitelných zdrojů ekologické technologie a nezničujících zdrojů“ (str. xvii-xviii). Zdánlivě považují za možné zachovat všechny přínosy a výhody nabízené technologiemi, zatímco obchází všechny negativní aspekty. Je to touha po perpetuem mobile nebo snad studené fúzi nebo slibné jaderné energii „na dosah ruky“. Předpona „eko“ je používána jako magické slovo k rétorickému oddělení dobrého od špatného; to je směna, která naznačuje, že nějakým způsobem opravíme tyto problémy v budoucnosti.

Bohužel, dobré a špatné jsou neodmyslitelně spojeny, a tak představují ucelený celek. Anarcho-primitivismus nemusí popírat, že civilizace je schopna nabídnout vymoženosti, nebo že určité technologie mohou skutečně zachraňovat životy. Ale celý projekt je buď o přijímání nebo odmítnutí jako celku; není možné, aby se ryze oddělilo dobré od špatného, výhody od škod. Naopak, je potřebné posoudit, kde převaha důsledků lže.

Nocella, Bentley a Duncan (2012) říkají, že kvůli nákladům na životní prostředí (které musí pochopitelně zahrnovat utrpení a předčasnou smrt lidí a nelidí), by technologie měly být použity pro hodnotné účely, takové jako je prosazování sociální nespravedlnosti, a ne pro frivolní důvody. Oni, stejně jako mnoho dalších, pravděpodobně chtějí zachovat lékařství, ale vzdát se těžby, udržet internet, ale odstranit Angry Birds, udržet Skype, ale jen pro naše konference.

Nekonečno a ještě dál! Transhumanismus

Anarcho-primitivisté jsou kritizováni za podporu společnosti, která by nezahrnovala

údajné zplnohodnotnění technologií, jako jsou vysoce sofistikované invalidní vozíky, výtahy a auta. Rizikem je nekontrolovatelná technologická eskalace. Každý navržený technologický pokrok se děje pravděpodobně ve prospěch někoho, nějakým způsobem, ačkoliv ryzí dopad je škodlivý vůči biotickému společenství jako celku. Identifikování se s prospěchem, pak může být použito k sugesci, že musí být následován vývoj, zatímco škody jsou umístěny mimo dohled, případně se řeší směnou pozdějších oprav. Současné sledované projekty zahrnují zevní kostry pro ty, kteří nemohou chodit, mozky ovládané protězy a počítačové trávení.

Vedoucí vývojář ReWalk, robotických zevních koster určených pro paraplegiky, tvrdil, že tato technologie bude brzy brána vyloženě jako základní péče: „Pakliže byste měli vaši nohu amputovanou nad koleno, je tu diskuze o tom, zda potřebujete protězu? Opravdu není.“ (Lapowsky, 2014). Obdobně očekává dobu, kdy potřeba po zevní kostře nebude předmětem diskuze.

Destinací nekontrolovatelného vlaku je transhumanismus. Eventuálně musí být ztělesněn, musí být oživen a smrtelnost musí být považována za postižení. Nakonec může být tvrzeno, že úplné zbavení se našeho těla je potřebné k překonání ableismu. Jen ti skutečně zdatní budou paradoxně ti, kteří se zbavili svých těl. Být zvířetem znamená být postižen. Transhumanista Zoltan Istvan řekl, „nevyvíjeli jsme se po miliony let, abychom zůstali zvířaty.“

V tomto duchu tvrdil Istvan (2014), že pakliže nebude podporován výzkum radikálního prodloužení života, mělo by to být považováno za trestný čin zabití, a mělo by se přemýšlet o tom, kdy takový trestný čin bude právně vymáhán. Istvan věří, že opozice takovému výzkumu (nebo jednoduše odmítání přidělování peněz na něj), se tím bere zodpovědnost na sebe za všechny, kteří umírají (bez ohledu na to, jak či kdy zemřou). Istvan a mnozí z jeho transhumanistických kolegů tvrdí, že smrt musíme překonat. Istvan není odchylkou, jeho projekt je logickým vyústěním civilizace.

Závěr

I když byl anarcho-primitivismus obviněn z toho, že je ze své podstaty diskriminační – ba dokonce genocidní – a v jádru ableistický, realita je přesně opačná. Anarcho-primitivismus poskytuje nejvyšší úroveň prosperity pro lidi s řadou schopností. Civilizace se představuje jako řešení, ale nedokáže si připustit svou úlohu v přispívání k problému. Civilizace odvádí lidi do dolů, a poté jim prodává berle, bere jejich nohy a prodává jim kola; pro každého člověka, kterému pomůže, otráví mnoho jiných.

Poznámka: Autorem této eseje je Eric I. Smith. Smith se ve svých esejích a článcích zabývá anarchistickou kritikou civilizace, hlubinnou ekologií, transhumanismem či veganstvím. Viz jeho blog uncivilizedanimals.wordpress.com.

Esej je přeložena z *Green Theory & Praxis Journal Vol. 8, Issue 1, January 2015*.

Dystopická kultura

„Dystopie je opak utopie, myšlenka fiktivní společnosti, která se vyvinula špatným směrem, má zásadní nedostatky (totalitní forma vlády, omezování osobní svobody) vzniklé přehmáním jednoho nebo více ideologických principů. Občané antiutopického světa jsou obvykle neskrývaně utlačováni politickým systémem. S různými typy utopických a antiutopických společností se lze setkat v science fiction a dalších literárních dílech i dalších žánrech umění. Modelovou antiutopií lze také použít jako argumentační prostředek v politické diskusi.“ (Z Wikipedie)

Přesto, že netvrdím, že je dobře čitelná pokud jde o psaní sci-fi, myslím, že nemusíte být sci-fi učenec, aby jste viděli, že žijeme v dystopické kultuře.

Civilizace je dystopie. Zahrnuje všechny vlastnosti základního dystopického příběhu, a jen se to zhoršuje v průběhu času. Tato kultura způsobuje a udržuje nejvíce odsouzeníhodné chování a vytváří nejnásilnější realitu, kterou kdy planeta vůbec snáší. Ale to, co dělá toto naprosto zákeřným je její nestydatý pokus o maskování této skutečnosti vytvářením zcela falešného rozptylování nás, aby nás zaneprázdnila, zatímco planeta a její společenství zahyne.

Násilí je nejen nevyhnutelné v těžební kultuře, je to nutností. Podle definice, civilizace vyžaduje násilí, protože města vyžadují dovoz zdrojů vzhledem k vyčerpání zdrojů ve vlastní krajině, a proto musí být násilná vůči jiným kulturám a jejich krajině s cílem zajistit potřebné zdroje. Tato kultura doslova vyčerpává planetu do sucha, řítí se směrem Venuše jako budoucnosti.

Patologie je běžná v této kultuře. Nejvýznamnější psychopati – ti, co vedou korporace, vlády, armády a policie – jsou odměňováni za své chování. Je jim poskytnuto ještě více příležitostí, aby ustanovili násilí ve světě a jeho životě. Přemýšlejte o tom, morálně zkažená kultura musí odměnit psychopatické chování. Aby to bylo ještě horší, tato kultura vytváří sociální podmínky nevyhnutelně vedoucí k chudobě a závislosti a trestá oběti svého vlastního výtvoru. To je důvod, proč oběti zneužívání návykových látek jsou uvězněni, ale vedení podniků může odejít do důchodu se zisky. To je důvod, proč jsou bezdomovci bití, pronásledováni a vězněni proto, že spí na ulici, ale je povoleno, aby domy byly prázdné a policie chránila majetek bohatých podnikatelů.

Ve více rozumné, spravedlivé kultuře nebudou moci chodit tito lidé po ulicích bezpečně. Budou se bát o své životy. Každý, kdo znečišťuje ovzduší, vodu a půdu nebo jinak řídí násilí na celých skupinách lidí, by se měli bát opustit své domovy. Ale v tomto světě, v němž žijeme – v této depresivní realitě – považujeme nejhorší chování za největší přínos.

Tato kultura nenávidí ženy, nenávidí barevné lidi, chudé, domorodé komunity a nakonec život samotný. Vyhlašuje válku přírodě, když biotické mýcení je přímý mechanismus svého způsobu produkce potravin, a úplné zhroucení ekosystému nevyhnutelným výsledkem.

Naše realita je ta, v níž bití žen je nejčastější trestná činnost a znásilnění se používá jako válečná zbraň. Náš je děsivý mix genocid, vyčerpání zdrojů, masový zánik (druhů) a nekonečné válčení.

Vytváříme video hry, které oslavují ty nejhorší tendence. Členové této kultury jsou od dětství vyškoleni spoléhat se na technologii pro zábavu, a poté se vytožená propaganda a vyložené lži této kultury šíří pomocí této technologie. Žijeme zprostředkovaně přes celebrity, poněvadž naše životy jsou tak prázdné přirozeného smyslu k udržování tohoto systému. A většina z nás je na tom tak závislá, že budeme bojovat, abychom toto udrželi v chodu.

Hluboko uvnitř našeho vědomí, v našich srdcích a myslích – a naší paměti – víme, že tato kultura je zkažená. Bojíme se tohoto světa. Schováváme se v našich domovech, v některých z nich oplocených a střezných před zbytkem světa. Společně unikáme realitě skrze filmy, televizi, zábavné parky a nakupování (tj. způsoby nadměrné spotřeby, impuls a životní styl elitářství). Vydáváme bezpočet prostředků k přesvědčení sebe samých spotřebovat tolik, že jsme se identifikovali se spotřebou. Nazýváme sami sebe konzumenty.

Potřebujeme se vůbec zaplést do narůstajícího totalismu dozorců infrastruktury?

Civilizace je šílená. Členové této kultury trpí psychózou, krizí mysli a ducha. Jsme odpojení od samotného zdroje života na této planetě. Nenávidíme přírodu natolik, že bychom raději vytvořili bytosti připomínající naše nejhorší tendence a chování, přinutíme každé jiné uctívat tyto výtvořky pod hrozbou násilí, a pak lžeme sami o těchto božstvech lásky a spasení nás. Jsme natolik odpojení od přirozeného světa, že promítáme své vlastní psychózy do něj, takže začneme vidět celý vesmír nefunkční stejně jako jsme my, a pak toto použijeme jako výmluvu k páchání dalšího násilí proti němu.

Někteří z nás, dokonce i uprostřed tohoto šíleného světa, stále ještě nachází způsoby, jak vášnivě bojovat, hluboce milovat a užívat si jednoduché radosti ze života. Mnoho lidí přizpůsobilo svůj objektiv na svět takový, jaký skutečně je, i když je to bolestivé. Poté co se rozhodlo přijmout naší situaci s odvahou, namísto zbabělosti, odmítli jsme, aby tato kultura dále přetrvávala. Jsme poháněni láskou k této planetě a jejímu společenství života a rozhodli jsme se dát jí šanci znovu začít prosperovat.

Vzali jsme odvalu pro krok ven z této kultury a přijali realitu, vidět zvěrstva a už je nepovažovat za nevyhnutelné. Ale odvaha je nezbytná. Potřebujeme více rozumných lidí na celém světě. Potřebujeme více lidí přijímajících pravdu, bez ohledu na to, jak moc to bolí. Potřebujeme více lidí, kteří jsou naprosto netolerující těmto úrovním utrpení, kteří budou nabízet svůj čas, energii a tělo na obranu této krásné planety.

Planeta nás nepotřebuje, a my ji potřebujeme. A my jsme jediní, kdo nás zachrání.

Poznámka: Eseje je přeložena z blogu dgnnews.org. Autorem je Kourtney Mitchell.

O PŘEŽITÍ

PŘEŽITÍ je brožura, která je složena z textů, které překládáme nebo sami píšeme. Její vydávání je sporadické, je udáváno tím kolik textů a kdy překládáme nebo píšeme.

Název této brožury je odvozen od situaci, v níž jsme. Žijeme v tomto živém světě, který nejen, že je systematicky ničen, ale přímo vymírá, a to za stále větší rychlosti rukou civilizace. Nicméně nesoustředíme se pouze na environmentální, socio-environmentální problémy, ale také na sociální problémy, které se snažíme řešit na mnohem hlubších úrovních, jenž nám poskytují anarchistická kritika civilizace.

Brožura, tak jako jiné, je volně šiřitelná. Pokud byste ji sami tiskli a chtěli za ni nějaký dobrovolný poplatek, prosíme používejte vše pro řešení environmentální krize, osvobození zvířat, sociální nespravedlnosti, apod. Nejlépe však na šíření anti-civ myšlenek, které podle nás pojímají komplexně všechny tyto problémy, a snaží se je napadnou na své základní úrovni.

Říkejme si puntíčkovaní chrobáci

„...Jde o to, aby se lidské chápání a citění spíše posunulo k hranicím anarchistických myšlenek spojených s co největším odstraněním té techniky, která jakýmkoli způsobem může závažněji poškozovat životní prostředí. Jde o dlouhodobý proces, který je ale nutné v nejbližších chvílích zahájit. Je jedno, jestli si jeho nositelé budou říkat anarchisté, komunisté, primitivisté nebo třeba puntíčkovaní chrobáci...“ - John Zerzan

Čím jsme můžeme nazývat projektem, nebo můžeme být skupinou, nebo hnutím, nebo jsme jen jedinci, jimž se nelíbí stav životního prostředí a vztah k němu, stav a vztah společnosti, stav našich životů či vykořisťování nelidských zvířat. Myslíme si, že stejně jako nezáleží, jak si říkáme – anarchisté, komunisté, primitivisté nebo třeba puntíčkovaní chrobáci, nezáleží, jak uvedeme, čím jsme. Ačkoliv Projekt by mohlo být správné slovo pro naši činnost.

Co zastáváme je anarchistická kritika civilizace. Znamená to, že naše kritika a odmítnutí nezahrnuje jen současný systém, ale naše pochopení, jak sociálních, socio-environmentálních či environmentálních problémů leží v samotné civilizaci, technologiích či domestikaci.

Naše úsilí není poháněno ideologií, ale je řízeno zánikem a násilím, které představuje civilizace pro život na Zemi a lidi. Je poháněno hierarchiemi a represí, které pohánějí a udržují civilizaci, stejně jako je poháněno touhou po naší svobodě nejen bez moci a nadvlády kapitálu, ale nadvlády samotných technologiích, civilizace a domestikace.

*„V prázdnotě světa, jejž
jsme zpustošili,
nepláčeme kvůli životu,
pro něhož jsme vytvořili
kult nepřítomnosti a
mrtvých.“*

